

Särskild rapport

Europeiska fonden för strategiska investeringar

Bidrog i hög grad till att åtgärda investeringsgapet, men hade inte fullt ut nått målet på 500 miljarder euro i ytterligare investeringar i den reala ekonomin vid utgången av 2022

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Innehållsförteckning

	Punkt
Sammanfattning	I–IX
Inledning	01–15
Efsis utformning och mål	01–09
Roller och ansvarsområden	10–13
Viktiga uppgifter om Efsi	14–15
Revisionens inriktning och omfattning samt revisionsmetod	16–23
Iakttagelser	24–84
Investeringar som mobiliserades av Efsi överskattades	24–38
Brister i utformningen av metoden för beräkning av multiplikatoreffekter	28–32
Brister i tillämpningen av metoden för beräkning av multiplikatoreffekter	33–38
Efsi-stödet var relevant men dess additionalitet påvisades inte tillräckligt tydligt	39–55
Efsi-stödda investeringar i både finansiella och kvalitativa termer	40–43
Det viktigaste måttet på Efsis additionalitet var högriskprofilen på de investeringar som fick stöd	44–49
Additionaliteten i investeringar som mobiliserats av Efsi påvisades inte tillräckligt tydligt	50–55
Övervakningen av Efsi uppfyllde de viktigaste kraven men var inte heltäckande, och rapporteringen granskades inte tillräckligt noga	56–84
Kommissionen och EIB-gruppen övervakade Efsis ekonomiska genomförande enligt de viktigaste kraven	57–60
Efsi uppfyllde i allmänhet de fastställda målen, men en del viktiga aspekter av programmet övervakades inte	61–77
De komplexa uppgifterna och rapporteringen om Efsi granskades inte tillräckligt noga	78–84
Slutsatser och rekommendationer	85–93

Bilagor

Bilaga I – Efsi-produkter som omfattas av EU-garantin

Bilaga II – Interna och externa multiplikatorer och mobiliserade investeringar som rapporterats av EIB-gruppen, vid utgången av 2022

Bilaga III – Förteckning över Efsis resultat- och övervakningsindikatorer

Bilaga IV – Fördelning av Efsi bland de sektorer som EU:s politiska mål riktar sig till

Bilaga V – Totala belopp inom SMEW-delen som undertecknats per EU-medlemsstat, vid utgången av 2022

Bilaga VI – Totala belopp inom IIW-delen som undertecknats per EU-medlemsstat, i slutet av 2022

Bilaga VII – Egetkapitalinvesteringar som får stöd från Efsis SMEW-del på slutmottagarnivå, vid utgången av 2022

Bilaga VIII – Fördelar med Efsi-stödda lån jämfört med lån som inte får stöd från Efsi

Förkortningar

Ordförklaringar

Kommissionens svar

Tidslinje

Vi som arbetat med revisionen

Sammanfattning

I Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) inrättades 2015 av Europeiska kommissionen och Europeiska investeringsbanksgruppen. Det huvudsakliga målet var att åtgärda det investeringsgap som följde på finanskrisen 2007–2008. Programmet innehöll olika typer av skuld- och egetkapitalinstrument, som skulle få 26 miljarder euro i stöd genom EU:s budgetgaranti och 7,5 miljarder euro i medel från Europeiska investeringsbanken. Investeringsstödet är uppdelat på två områden: infrastruktur och innovation och små och medelstora företag.

II I rapporten bedömer vi om programmet levererade vad det hade lovat. Vi bedömde om man hade fastställt och tillämpade ett sunt tillvägagångssätt för att bedöma mobiliserade investeringar, om programmets additionalitet påvisades tillräckligt tydligt och om programmets resultat övervakades och rapporterades på lämpligt sätt.

III Syftet med revisionen är att främja en sund ekonomisk förvaltning av EU:s budgetgarantier genom att dra lärdom av hur programmet som vi granskat hade genomförts vid utgången av 2022, som var tidsfristen för att komma överens om finansieringen inom programmet. Våra iakttagelser och rekommendationer kan användas till att förbättra förvaltningen av andra EU-program som använder en EU-budgetgaranti, däribland InvestEU.

IV Vår samlade slutsats är att Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) i hög grad bidrog till att åtgärda investeringsgapet. Men programmet nådde inte fullt ut sitt mål att mobilisera 500 miljarder euro i ytterligare investeringar i den reala ekonomin före utgången av 2022. Vi uppskattar att beloppet 503 miljarder euro som rapporterades för detta mål var överskattat med 131 miljarder euro (eller 26 %). Denna överskattning berodde på de brister som vi fann i utformningen och tillämpningen av metoden för beräkning av multiplikatoreffekter. En del av multiplikatoreffekten utgick från finansiering som inte hade betalats ut till slutmottagarna, och investeringar som mobiliserades genom andra EU-instrument tillskrevs felaktigt Efsi.

V Additionaliteten i investeringar som mobiliserades påvisades inte tillräckligt tydligt, även om de finansiella intermediärer som vi intervjuade om programmet i allmänhet var positivt inställda till det. Motiveringen till programmets additionalitet grundades i huvudsak på programmets stöd till Europeiska investeringsbankens ”särskilda verksamheter”, det vill säga projekt och investeringar med högre risk än vad banken i vanliga fall skulle finansiera. Eftersom det saknades relevanta uppgifter bedömde kommissionen inte heller i efterhand om de offentliga medlen verkligen hade stimulerat ytterligare investeringar.

VI Kommissionen övervakade programmets avsättningar och finansiella flöden och rapporterade om dem på lämpligt sätt. Programmet uppfyllde i allmänhet de fastställda målen, men en del viktiga aspekter av det saknade målvärden eller övervakades inte. Detta gällde till exempel programmets bidrag till sysselsättning respektive hållbar tillväxt. Vidare innehöll regelverket inga regler om hur man bedömer hållbarhet. De offentliggjorda rapporterna om och utvärderingarna av Europeiska fonden för strategiska investeringar innehöll till exempel ingen information om egetkapitalinvesteringar som gjorts av flera länder vad gäller andelen finansiering till slutmottagare i länder utanför EU.

VII Det gjordes ingen särskild rapportering om de fördelar som överförts till slutmottagarna av lån eller egetkapitalinvesteringar som fick stöd av programmet eftersom det inte var obligatoriskt. Europeiska investeringsbankgruppen och kommissionen samlade inte in några uppgifter om överföringen av fördelar. Det gjorde att vi inte kunde bedöma i vilken omfattning dessa fördelar delades mellan finansiella intermediärer och slutmottagare.

VIII Vi konstaterade även att Europeiska investeringsbanken registrerade uppgifter om programmet i fragmenterade dataset. Viss information om slutmottagarna i de uppgifter som vi fick till revisionen var ofullständig eller otydlig. Kommissionen granskade inte programmets verksamhetsrapporter tillräckligt, och en del av informationen i rapporterna presenterades på aggregerad nivå eller saknade relevanta styrkande underlag.

IX När det gäller pågående eller framtida program som använder EU:s budgetgarantier rekommenderar vi kommissionen att

- öka insynen i rapporteringen om Efsi,
- förbättra metoden för att uppskatta investeringar som mobiliseras av EU-garantier,

- o ta fram en metod för en efterhandsanalys av additionaliteten,
- o förbättra rapporteringen om egetkapitalinvesteringar utanför EU,
- o rapportera om överföringen av fördelar från EU:s budgetgarantier,
- o skärpa granskningen av rapporteringen om Efsi.

Inledning

Efsis utformning och mål

01 Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) inrättades 2015 av Europeiska kommissionen och Europeiska investeringsbankgruppen (*EIB-gruppen*), varav den senare bestod av [Europeiska investeringsbanken](#) (EIB) och [Europeiska investeringsfonden](#) (EIF). Efsi utformades som en åtgärd mot det investeringsgap som uppstod till följd av finanskrisen 2007–2008 och för att man skulle hantera den osäkerhet som rådde kring offentliga och privata instrument samt främja konkurrenskraft och ekonomisk återhämtning.

02 Efter krisen och fram till 2014 minskade de totala investeringarna i hela EU med ungefär 15 % och med ungefär 430 miljarder euro, jämfört med toppnivån 2007¹. Detta var bakgrunden till kommissionens förslag till Efsi-förordningen 2015. Avsikten med Efsi var att underlätta finansiering av strategiska investeringar inom en rad olika politikområden i EU och sörja för ökad tillgång till finansiering för små företag. Med tanke på den nyckelroll som små företag har för EU:s ekonomi förväntade sig kommissionen att de skulle "vara en av de främsta mottagarna av det stöd som fastställs"².

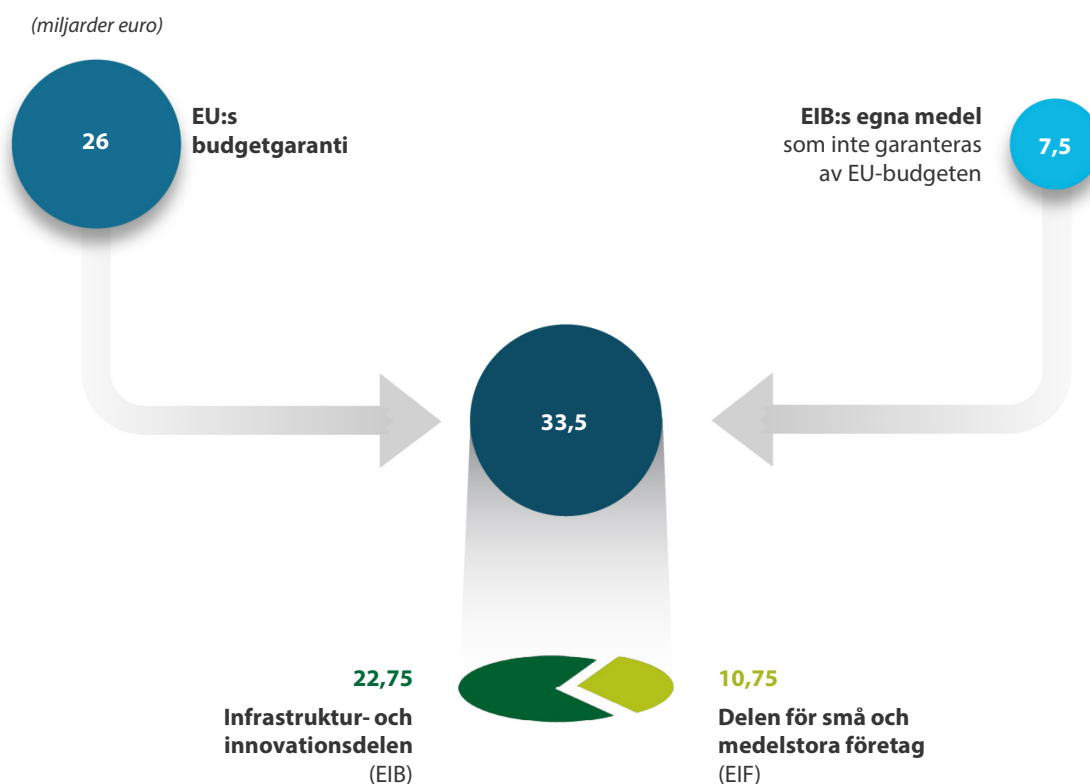
03 Efsi tillhandahöll stöd på två områden (indelade i "delar"). Infrastruktur- och innovationsdelen (IIW-delen) syftade till att främja investeringar i till exempel infrastruktur eller forsknings- och utvecklingsprojekt av nystartade företag. Delen för små och medelstora företag (*SMEW-delen*) syftade till att öka små och medelstora företags tillgång till finansiering.

04 Efsi inrättades som ett program baserat på en garanti från EU-budgeten plus ett belopp från EIB:s egna medel. De ursprungliga beloppen höjdes när löptiden för Efsi förlängdes 2017. Närmare uppgifter finns i [figur 1](#).

¹ Europeiska kommissionen, [Why the EU needs an investment plan](#), 8 december 2015.

² [COM/2015/010 final](#), motivering, s. 2.

Figur 1 – Efsis upplägg efter förlängningen 2017 och omfördelningen av resurser 2020

Källa: Särskild rapport 03/2019, s. 8, uppdaterad med EIB-uppgifter från 2022 EFSI report.

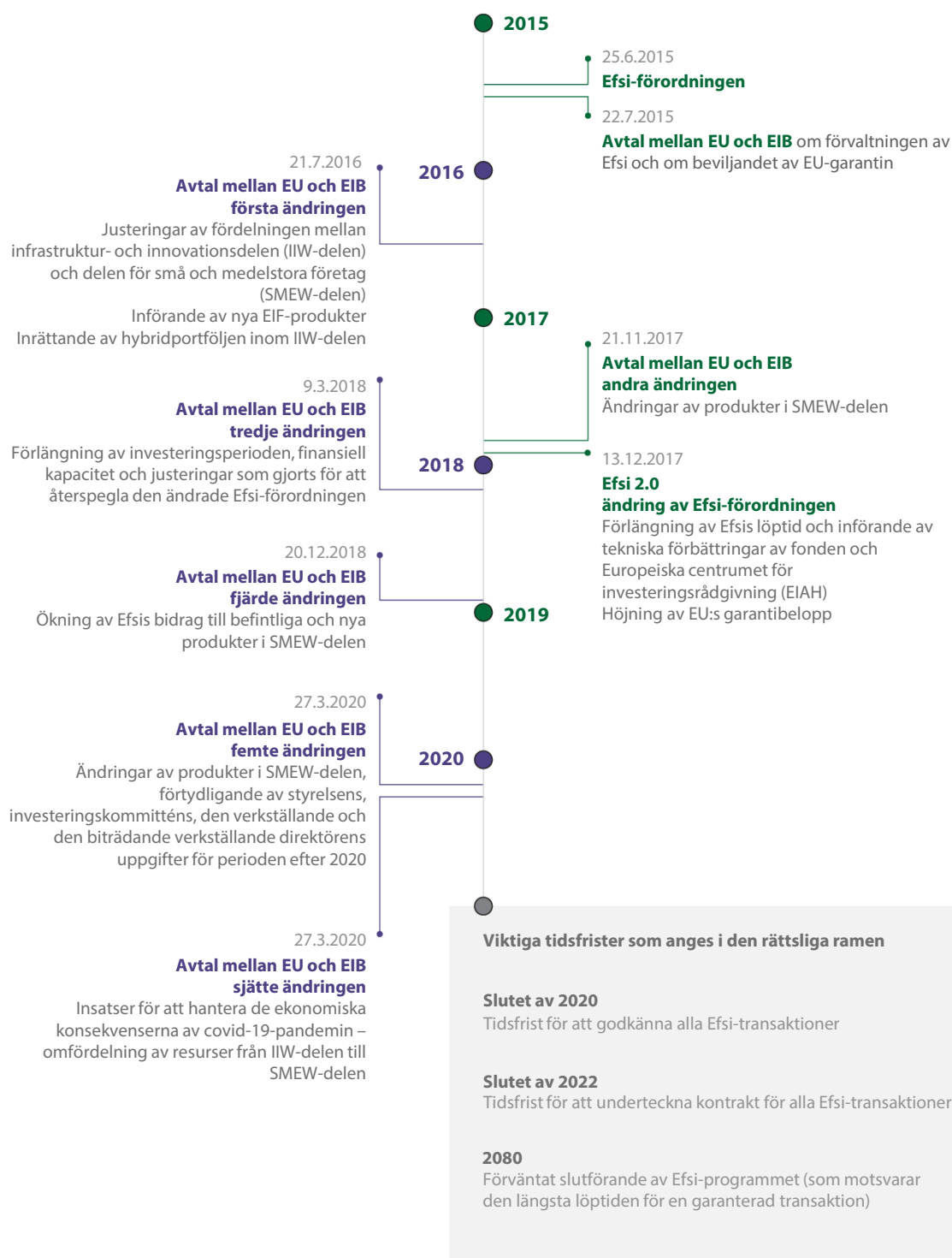
05 Stöd från Efsi avsåg olika typer av skuld- och egetkapitalinstrument. EIB och EIF kunde tillhandahålla Efsi-finansiering till slutmottagare antingen direkt eller via finansiella intermediärer, till exempel banker eller aktiefonder, där den senare typen av finansieringstransaktion beskrivs som "förmedlad"³. Efsi-produkter kunde användas till att finansiera allt från nystartade företag till forskningsprojekt, projekt om sociala frågor eller projekt som avsåg stor infrastruktur (se [bilaga I](#)). Genom att ge garantier för lån och egetkapitalinvesteringar minskade EU kreditrisken för EIB-gruppen och de finansiella intermediärerna. I händelse av slutmottagarens fallissemang till exempel skulle en del av de utlånade eller investerade medlen betalas tillbaka genom garantin.

06 I artikel 5 i [Efsi-förordningen](#) fastställs en princip om additionalitet genom vilken EU-garantin ska beviljas projekt avsedda att åtgärda marknadsmisslyckanden eller suboptimala investeringssituationer och som inte skulle ha kunnat genomföras av EIB, EIF eller inom ramen för unionens befintliga finansieringsinstrument utan stöd av Efsi, eller inte skulle ha kunnat genomföras i samma utsträckning.

³ Beskrivs i bilaga 1 till [EFSI Strategic Orientation – Review of January 2019](#).

07 Efsi styrdes av Efsi-förordningen⁴ och Efsi-avtalet (som inte har offentliggjorts). I **figur 2** visas Efsis rättsliga och avtalsmässiga ram, inbegripet viktiga tidsfrister.

Figur 2 – Efsis rättsliga ram och viktiga tidsfrister

Källa: Revisionsrätten.

⁴ Förordning (EU) 2015/1017.

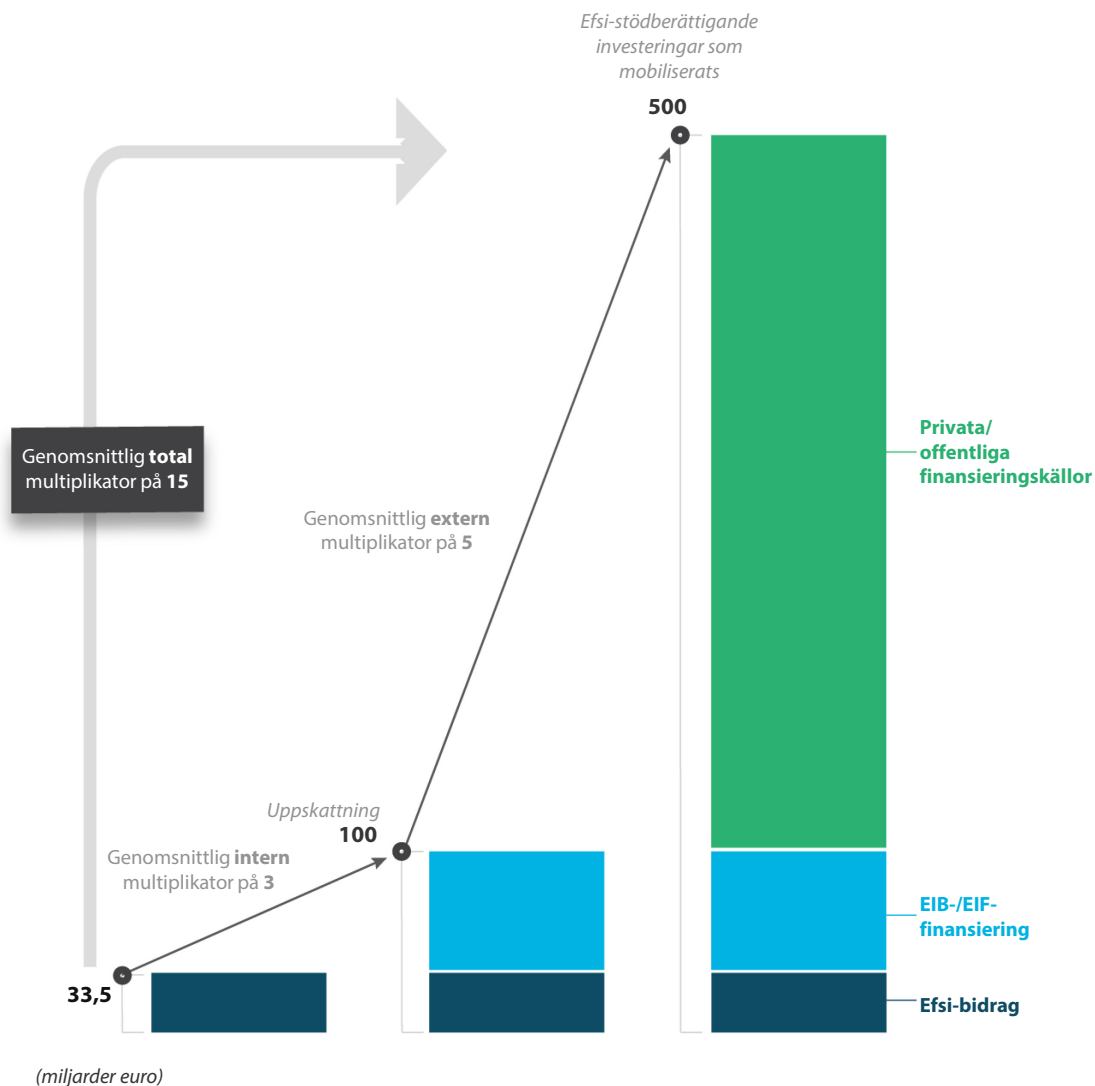
08 Det huvudsakliga kvantifierbara målet fastställdes i en förordning från 2017 om förlängning av Efsi där det angavs att Efsis stöd förväntades generera ”minst 500 000 000 000 [euro] i ytterligare investeringar i den reala ekonomin” före utgången av 2020⁵. I Efsis strategiska inriktning 2019 angavs att målet att mobilisera 500 miljarder euro i den reala ekonomin var kopplat till transaktioner som hade godkänts före utgången av 2020 och undertecknats före utgången av 2022⁶. Denna tolkning återspeglades även i Efsi-avtalet mellan kommissionen och EIB. Såsom åskådliggörs i [figur 3](#) var Efsis övergripande mål att den ursprungliga EU-investeringen skulle bli 15 gånger större, så att målet för totala mobiliserade investeringar skulle uppnås. Det innebar en kombination av den interna multiplikatorn (3 x) och den externa multiplikatorn (5 x)⁷. Med den interna multiplikatorn förväntades beloppet på 33,5 miljarder euro generera 100 miljarder euro i EIB- och EIF-finansiering. Genom att tillämpa den externa multiplikatorn på ytterligare privat och offentlig finansiering skulle totala mobiliserade investeringar på 500 miljarder euro kunna uppnås. EIB-gruppens rapportering om de faktiska investeringar som mobiliserades före utgången av 2022 visas i [bilaga II](#).

⁵ Förordning (EU) 2017/2396, skälen 7 och 20.

⁶ *EFSI Strategic Orientation – Review of January 2019*, s. 10.

⁷ *EIB - EFSI multiplier methodology*, s. 2–4 och *EIF - EFSI multiplier methodology*, s. 2–5.

Figur 3 – Efsis totala multiplikatoreffekt

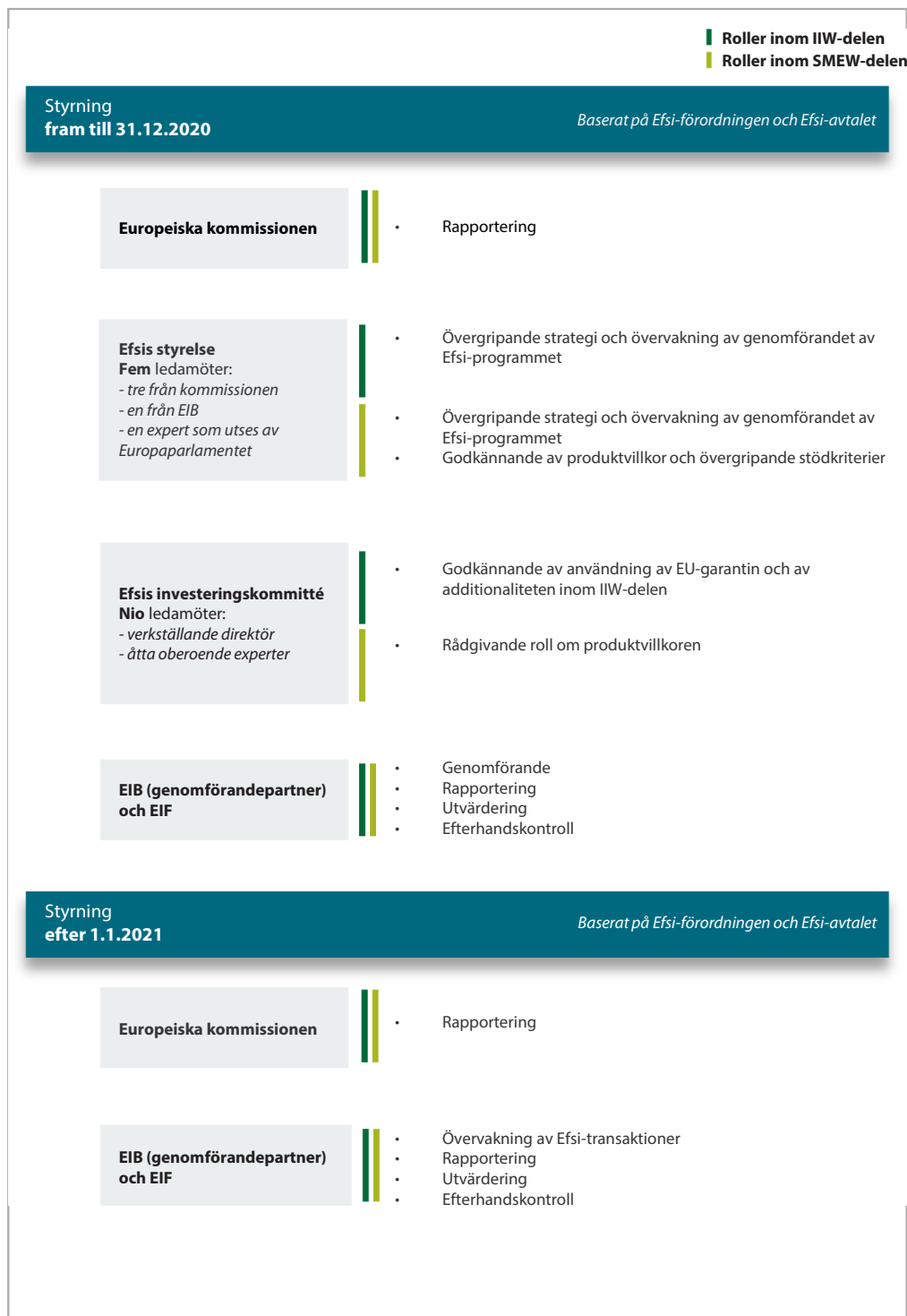
Källa: Revisionsrätten, på grundval av *EIB - EFSI multiplier methodology*, s. 3.

09 I enlighet med Efsi-förordningen fastställs centrala resultatindikatorer (KPI) och centrala övervakningsindikatorer (KMI) i Efsi-avtalet mellan kommissionen och EIB så att det ska gå att mäta Efsis resultat. Samtliga centrala resultatindikatorer och centrala övervakningsindikatorer presenteras i *bilaga III*. I juni 2018 lade kommissionen fram ett förslag till ny förordning om inrättande av *InvestEU-programmet*, som efterträdde Efsi för perioden 2021–2027.

Roller och ansvarsområden

10 I **figur 4** finns information om de huvudsakliga roller och ansvarsområden som de olika parter som deltar i förvaltningen av Efsi har.

Figur 4 – De viktigaste rollerna och ansvarsområdena för genomförandet av Efsi

Källa: Revisionsrätten, på grundval av Efsi-förordningen och Efsi-avtalet.

11 Generaldirektoratet för ekonomi och finans (*GD Ekonomi och finans*) var den ledande kommissionsavdelning som ansvarade för att förvalta och övervaka EIB-gruppens genomförande av Efsi. Infrastruktur- och innovationsdelen (*IIW-delen*) genomfördes direkt av EIB, medan delen för små och medelstora företag (*SMEW-delen*) förvaltades av EIF enligt en EIB-garanti, som motgaranterades av EU. EIB-gruppen tillämpade samma regler, strategier och förfaranden (inbegripet kontroller och övervakning) som på sina transaktioner på egen risk, plus de krav som fastställs i Efsi-avtalet.

12 Inom IIW-delen använde EIB olika finansiella produkter (t.ex. lån till företags- och projektfinansiering, egetkapital- och riskdelningsprodukter) och tillhandahöll dem till olika typer av [slutmottagare](#), antingen direkt eller indirekt via finansiella intermediärer. EIF, som ansvarade för SMEW-delen, gav stöd till slutmottagare indirekt (mikroföretag och små och medelstora företag) genom att arbeta med finansiella intermediärer.

13 EIB-gruppen lämnade in verksamhetsrapporter om Efsi till kommissionen två gånger om året, rapporter till Europaparlamentet och rådet en gång om året och gjorde utvärderingar av Efsis effekter [2016](#), [2018](#) och [2021](#). År 2018 och 2022 utvärderade kommissionen även användningen av Efsi-stöd. Enligt kommissionen⁸ kommer övervakningen av verksamheten att fortsätta tills alla finansierings- och investeringstransaktioner som får stöd genom EU-garantin är reglerade. En del av dessa transaktioner förväntas löpa fram till 2080.

Viktiga uppgifter om Efsi

14 I ett arbetsdokument som åtföljer utkastet till EU-budget för 2025 angav kommissionen att vid utgången av 2023 uppgick de totala utestående EU-garantierna för Efsi-transaktioner som ingåtts med EIB-gruppen till 23,6 miljarder euro, jämfört med 24,6 miljarder euro vid utgången av 2022⁹. Såsom visas i [tabell 1](#) rapporterades mobiliserade investeringar uppgå till 503 miljarder euro och undertecknade transaktioner till 88 miljarder euro vid utgången av 2022. År 2023 minskade de rapporterade mobiliserade investeringarna till 495 miljarder euro och antalet och storleken på transaktionerna 2023 minskade också jämfört med 2022. Detta berodde på att den överenskomna finansieringen annullerades eller på att Efsi-finansieringen var lägre än de belopp som man kommit överens om i undertecknade kontrakt.

⁸ [SWD\(2022\) 443](#), efterhandsutvärdering av Efsi 2.0, s. 14.

⁹ [2025 Draft general budget of the European Union – arbetsdokument, del XI](#), s. 15 och 18.

Tabell 1 – Rapporterade Efsi-transaktioner som undertecknats och rapporterade investeringar som mobiliserats, vid utgången av 2022 och utgången av 2023

Del inom Efsi	2022			2023		
	Antal trans- aktioner	Under- tecknat belopp (miljarder euro)	Efsi-invest- eringar som mobiliserats (miljarder euro)	Antal trans- aktioner	Under- tecknat belopp (miljarder euro)	Efsi-invest- eringar som mobiliserats (miljarder euro)
IIW- delen	699	61	288	687	59	285
SMEW- delen	832	27	215	821	26	210
Totalt	1 531	88	503	1 508	85	495

Källa: Revisionsrätten, på grundval av verksamhetsrapporter om Efsi, vid årets slut 2022 och 2023.

15 Enligt kommissionen hade 841 957 slutmottagare fått Efsi-stöd vid utgången av 2022, jämfört med 910 003 vid utgången av 2023. EIB-gruppen rapporterade att den totala Efsi-multiplikatorn var 16,08 vid utgången av 2022, vilket betyder att varje euro av Efsi-bidraget och EIB:s egna medel bör generera runt 16 euro i investeringar i EU:s ekonomi. Den totala multiplikatorn som rapporterades vid utgången av 2023 var 16,13. Vid utgången av 2023 uppgick garantianspråken inom Efsi till 309,4 miljoner euro, varav EIB-gruppen kunde återkräva 1,6 miljoner euro från mottagare som inte hade fullgjort sina betalningsskyldigheter.

Revisionens inriktning och omfattning samt revisionsmetod

16 Syftet med revisionen är att främja en sund ekonomisk förvaltning av EU:s budgetgarantier genom att dra lärdom av hur programmet som vi granskat hade genomförts vid utgången av 2022, som var tidsfristen för finansieringsöverenskommelser. Våra iakttagelser och rekommendationer kan användas till att förbättra förvaltningen av andra EU-program som använder en EU-budgetgaranti, däribland InvestEU.

17 Vår övergripande revisionsfråga var om Efsi hade levererat vad den lovat. Vi granskade om

- man hade fastställt och tillämpade ett sunt tillvägagångssätt för att bedöma investeringar som mobiliserats,
- programmets additionalitet påvisades tillräckligt tydligt,
- programmets resultat övervakades och rapporterades på lämpligt sätt.

18 Vår tidigare särskilda rapport om Efsi¹⁰ innehöll en fördjupad bedömning av EIB:s genomförande av investeringarna i infrastruktur- och innovationsdelen (*IIW-delen*) och därför lägger vi vid denna revision större tonvikt vid Efsis additionalitet när det gäller Efsis genomförande av investeringarna i delen för små och medelstora företag (*SMEW-delen*). Revisionen omfattade dock Efsis transaktioner för båda områdena av investeringsstöd för perioden från 2015 till utgången av 2022, då målet på 500 miljarder euro för investeringar som mobiliserats av Efsi, med koppling till undertecknade transaktioner, skulle ha uppnåtts. Vi granskade även relevanta finansiella och verksamhetsrelaterade uppgifter om Efsi i slutet av 2023. Våra huvudsakliga bedömningskriterier grundades på tillämplig lagstiftning, Efsi-avtalet och beslut av Efsis styrelse.

¹⁰ Särskild rapport 03/2019:

19 På grundval av EIB-gruppens dataset, verksamhetsrapporter om Efsi och utförlig dokumentation av 20 Efsi-transaktioner analyserade vi om beräkningarna av rapporterade mobiliserade investeringar och multiplikatorvärden var korrekta. Urvalet bestod av de tio högsta och de tio lägsta totala multiplikatorvärdena i olika produkter inom IIW-delen och SMEW-delen, motsvarande åtta transaktioner i IIW-delen och tolv i SMEW-delen. Dessutom granskade vi EIB-gruppens dataset för mobiliserade investeringar i alla 1 531 Efsi-transaktioner som hade undertecknats fram till utgången av 2022 och verksamhetsrapporterna för det året. Vi anlätade även en extern expert som tittade på Efsis metod för beräkning av multiplikatoreffekter.

20 Vi skickade utförliga frågeformulär till ett urval av 31 finansiella intermediärer (från 13 länder) av de 728 som deltar i SMEW-delen för att bedöma i) Efsi-produkternas lämplighet för marknadsbehoven, ii) stöd- och investeringskriterier (additionalitet och högre riskprofil för den verksamhet som får stöd av Efsi), iii) Efsis fördelar för slutmottagarna och iv) möjlig alternativ finansiering. Vårt urval var inte statistiskt representativt, men vi valde det för att ge belysande exempel på populationens olika särdrag. När vi gjorde urvalet använde vi en kombination av kriterier som var inriktade på väsentlighet, SMEW-produkternas variation och geografisk spridning. Svarsfrekvensen var 100 %. Vi intervjuade även företrädare för elva finansiella intermediärer för att diskutera deras skriftliga kommentarer mer i detalj och få ytterligare förtydliganden.

21 Vidare granskade vi ett urval av 15 skuldtransaktioner och sex egetkapitaltransaktioner för att kontrollera hur de finansiella intermediärerna valde ut och förvaltade sina transaktioner, det vill säga hur de tillämpade de stödkriterier som man enats om med EIF på slutmottagarna. Vi valde ut dessa transaktioner baserat på de berörda beloppens väsentlighet.

22 Vi analyserade om de uppgifter som lämnats till kommissionen i slutet av 2022 i EIB-gruppens verksamhetsrapporter om Efsi var korrekta (de var tekniska till sin karaktär och offentliggjordes därför inte). Vi granskade även de offentliggjorda rapporterna om och utvärderingarna av Efsi, som utarbetats av EIB-gruppen och kommissionen, samt dokumentationen från sju av EIB-gruppens övervakningsbesök i sex medlemsstater. Vidare kontrollerade vi avvikelser och uppgifternas samstämmighet i Efsi-relaterade dataset som vi fick från EIB-gruppen.

23 Vi kompletterade de ovannämnda granskningsåtgärderna med skriftliga förklaringar och möten med kommissionen (generaldirektoratet för budget (GD Budget) och GD Ekonomi och finans, EIB, EIF och utvärderaren av Efsi-programmet). Vid revisionen bedömde vi inte Efsis övergripande kostnader och intäkter, till exempel avgifter som betalats till fondförvaltare eller finansiella resultat som uppnåtts genom egetkapitalinvesteringarna.

Iakttagelser

Investeringar som mobiliserades av Efsi överskattades

24 Vi bedömde om investeringar som mobiliserades av Efsi beräknades på ett enhetligt sätt när det gällde programmets samtliga finansiella produkter i enlighet med Efsis metod för beräkning av multiplikatoreffekter, Efsi-avtalet och EU:s [budgetförordning](#). Vi bedömde även om själva metoden för beräkning av multiplikatoreffekter var lämplig.

25 Efsi-avtalet mellan kommissionen och EIB-gruppen gav Efsis styrelse i uppdrag att ta fram en metod för att mäta mobiliseringen av ytterligare investeringar i den reala ekonomin i syfte att nå målet på 500 miljarder euro. Målet, som grundar sig på undertecknade kontrakt, skulle uppnås före utgången av 2022 (se punkt [08](#)). Kommissionen och EIB-gruppen tog gemensamt fram en metod, som sedan antogs av Efsis styrelse. KPI 3 – ”Efsi-stödberättigande investeringar som mobiliserats” var den enda resultatindikatorn som hade ett målvärde fastställt för hela Efsi (se [bilaga III](#)).

26 I artikel 2.45 i [budgetförordningen](#), som trädde i kraft i juli 2018, definieras multiplikatoreffekten som de investeringar som görs av berättigade slutmottagare dividerade med unionens bidrag. Enligt Efsis metod för beräkning av multiplikatoreffekter¹¹ ska man vid beräkningen av investeringar som mobiliserats av Efsi endast beakta investeringar som är berättigade till Efsi-stöd, och beräkningen ska vara enhetlig mellan IIW-delen och SMEW-delen. Metoden bör även anpassas till de regler som fastställs i Efsi-avtalet.

27 Som ett resultat av våra iakttagelser i de nästkommande punkterna i detta avsnitt av rapporten uppskattar vi att det belopp på 503 miljarder euro i rapporterade investeringar som mobiliserats av Efsi vid utgången av 2022 överskattades med sammanlagt 131 miljarder euro, såsom framgår av [tabell 2](#).

¹¹ *EIB - EFSI multiplier methodology* och *EIF - EFSI multiplier methodology*.

Tabell 2 – Överskattning och underskattning av investeringar som mobiliserats av Efsi vid utgången av 2022

Skälet till överskattning eller underskattning	Överskattning (+) eller underskattning (-) (miljarder euro)
Brister i utformningen av metoden för beräkning av multiplikatoreffekter	
Efsi-stödet nådde inte slutmottagarna	+ 77,4
Andra EU-instrument tillskrevs felaktigt Efsi	+ 46,1
Brister i tillämpningen av metoden för beräkning av multiplikatoreffekter	
Delvis annullering av EIB-finansiering beaktades inte tillräckligt	+ 7,4
Projekt som avslutades vid utgången av 2022 beaktades inte tillräckligt	- 2,2
Brytdatum för rapporteringen var inte harmoniserade	+ 2,0
Totalt	+ 130,7

Källa: Revisionsrätten.

Brister i utformningen av metoden för beräkning av multiplikatoreffekter

Beräkningarna av mobiliserade investeringar omfattade Efsi-stöd som inte nådde slutmottagarna

28 Det uppskattade beloppet för mobiliserade investeringar på 503 miljarder euro, vilket rapporterades vid utgången av 2022, beräknades utifrån både den finansiering som hade nått slutmottagarna och den finansiering som EIB-gruppen hade anslagit till banker och aktiefonder. I det totalbelopp som rapporterades som "mobiliserat" ingick således både faktiska och förväntade framtida investeringar, varav vissa ännu inte hade nått den reala ekonomin, eftersom stödberättigade slutmottagare antingen inte hade åtagit sig att göra dem eller inte gjort dem än. I EU:s budgetdokument rapporterades dock kommissionen dem som investeringar som gjorts av slutmottagare¹².

¹² 2024 Draft general budget of the European Union – Arbetsdokument del XI, s. 15, 2025 Draft general budget of the European Union – Arbetsdokument del XI, s. 16.

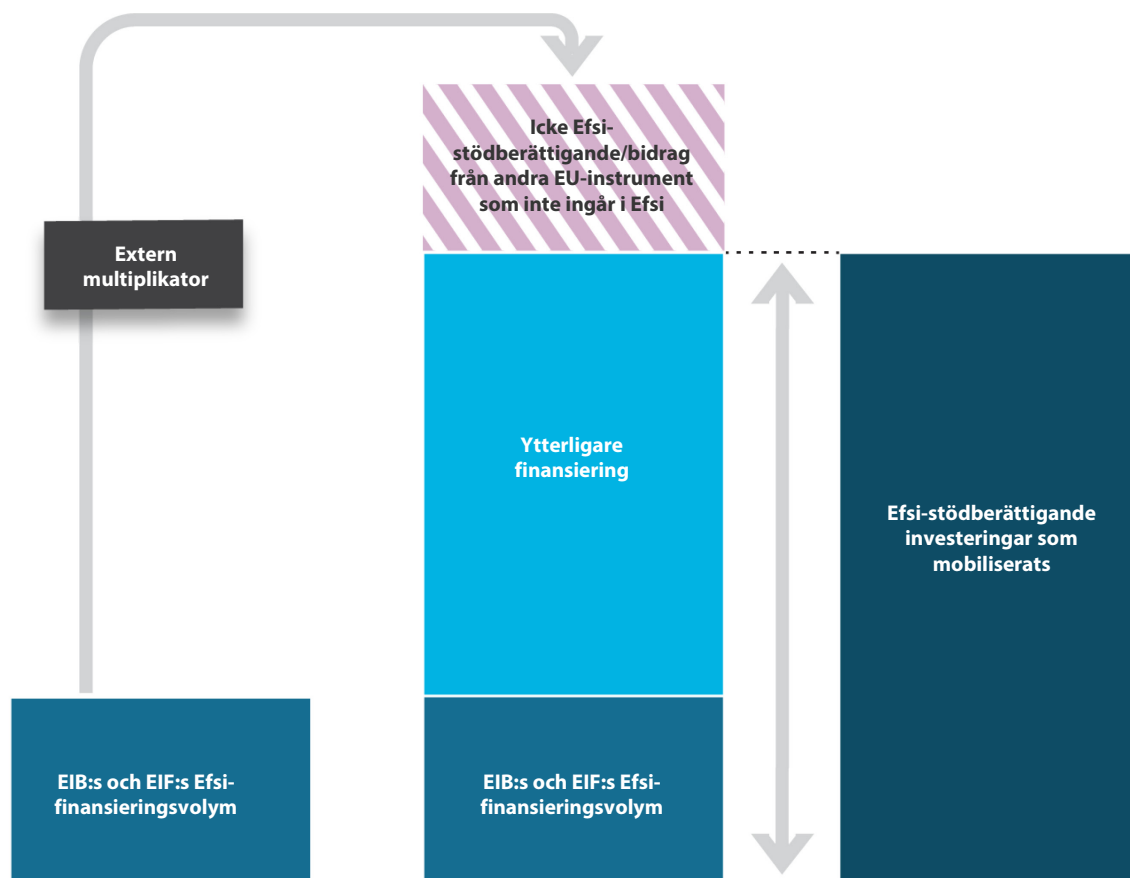
29 Enligt Efsis verksamhetsrapport för 2022 hade finansiering på 7,8 miljarder euro fortfarande inte betalats ut av de finansiella intermediärerna till slutmottagarna inom SMEW-delen utan rapporterades som ”återstår att investera”. Nästan hela detta belopp (99 %) gällde egetkapitalprodukter inom SMEW-delen. Baserat på metoden för beräkning av multiplikatoreffekter beräknade och rapporterade EIB-gruppen för detta icke utbetalade belopp på 7,8 miljarder euro ett uppskattat belopp för mobiliserade investeringar på **77,4 miljarder euro**. Motsvarande belopp var 77,1 miljarder euro vid utgången av 2023.

Investeringar som mobiliserats av andra EU-instrument tillskrevs felaktigt Efsi

30 I metoden för beräkning av multiplikatoreffekter fastställdes att för alla transaktioner inom IIW-delen och för transaktioner avseende ”Efsis kombinationsprodukt” inom SMEW-delen bör belopp som mobiliseras av EU:s andra finansiella instrument (och som används tillsammans med Efsi) inte ingå i Efsi-stödberättigande investeringar som mobiliserats¹³. I [figur 5](#) åskådliggörs detta på följande sätt:

¹³ *EIB - EFSI multiplier methodology*, s. 5 och *EIF - EFSI multiplier methodology*, s. 2–5.

Figur 5 – Efsi-stödd finansiering och finansiering som inte är stödberättigande inom Efsi utan får stöd av andra EU-instrument

Källa: Revisionsrätten, på grundval av *EIB -EFSI multiplier methodology* och *EIF - EFSI multiplier methodology*.

31 I strid med detta var det enligt metoden för beräkning av multiplikatoreffekter för SMEW-delen tillåtet att beräkna investeringar som mobiliserades och som bidrog till målet på 500 miljarder euro på grundval av det totala beloppet för vart och ett av följande program: lånegarantiinstrumentet för EU:s program för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag (*Cosmeprogrammet*), EU-finansiering för innovation (*InnovFin*), EU:s program för sysselsättning och social innovation (*EaSI*) och EU:s lånegaranti för de kulturella och kreativa sektorerna. Detta var inte i linje med Efsi-avtalet, som föreskrev att Efsi-stöd endast kunde utgöra tillägg till vart och ett av dessa program (inom särskilda tak). I efterhandsutvärderingsrapporten om Efsi från oktober 2022¹⁴ hänvisade man också till dessa program och konstaterade att inte alla investeringar som rapporterades som mobiliserade av Efsi helt kunde tillskrivas Efsi.

¹⁴ *Study supporting the ex-post Evaluation of the European Fund for Strategic Investments*, oktober 2022, s. 5.

32 När det gäller de siffror som angavs i Efsis verksamhetsrapport i slutet av 2022 utgick man från att 5,3 miljarder euro i EU-garantier mobiliserade 127,7 miljarder euro i Efsi-stödda investeringar, som ingick i den rapporterade totalsumman på 503 miljarder euro. Med tanke på att den garanti inom SMEW-delen som användes inom taken enligt Efsi-avtalet endast uppgick till 3,4 miljarder euro borde investeringar som mobiliserats av Efsi, och som tillskrevs fonden i linje med den internationellt erkända proportionsprincipen¹⁵, ha uppgått till 81,6 miljarder euro. Vi bedömde därför att investeringar som mobiliserats av Efsi och som rapporterades vid utgången av 2022, överskattades med **46,1 miljarder euro**, såsom visas i **tabell 3**.

Tabell 3 – Beräkning av överskattningen på 46,1 miljarder euro

Beskrivning		Belopp*
1.	Rapporterade investeringar som mobiliserats av Efsi i SMEW-delens skuldportfölj	127,7 miljarder euro
2.	EU-garanti som rapporterades mobilisera investeringarna	5,3 miljarder euro
3.	Använd EU-garanti, med tillämpning av tak	3,4 miljarder euro
4.	Andel av EU-garantin som användes i förhållande till den rapporterade garantin (3. / 2.)	63,9 %
5.	Proportionella mobiliserade investeringar (1. x 4.)	81,6 miljarder euro
6.	Överskattade mobiliserade investeringar (1. – 5.)	46,1 miljarder euro

* De slutliga beloppen är avrundade till en decimal, men i beräkningarna användes icke avrundade belopp för större exakthet.

Källa: Revisionsrätten, på grundval av Efsis verksamhetsrapport för 2022 och Efsi-avtalet

Brister i tillämpningen av metoden för beräkning av multiplikatoreffekter

Delvis annullerad EIB-finansiering eller de bekräftade finansieringsbeloppen vid projektavslutningen beaktades inte tillräckligt

33 Enligt metoden för beräkning av multiplikatoreffekter ska beloppen för investeringar som mobiliseras av Efsi uppskattas när finansieringen godkänns av EIB:s styrelse och revideras, om det gäller investeringsmedel, när finansieringskontrakten

¹⁵ OECD (2023), *Private finance mobilised by official development finance interventions*, OECD Development Perspectives, nr 29, OECD Publishing, Paris, s. 4, <https://doi.org/10.1787/c5fb4a6c-en>.

undertecknas. Enligt metoden för beräkning av multiplikatoreffekter bör man också, om den godkända finansieringen som får stöd av Efsi delvis annulleras, revidera de mobiliserade investeringarna när denna annullering börjar gälla. Det slutliga värdet på investeringar som mobiliseras av Efsi i ett givet projekt bör grundas på de belopp som beräknas i slutrapporten om projektets slutförande.

34 Vi konstaterade att i 97 transaktioner inom IIW-delen som bidrog till rapporterade mobiliserade investeringar vid utgången av 2022 hade cirka 3 miljarder euro i EIB-finansiering annullerats före utgången av 2022. EIB hade dock inte reviderat de tillhörande beloppen för mobiliserade investeringar, vilket krävs enligt metoden för beräkning av multiplikatoreffekter. Dessutom var detta tillvägagångssätt inte i linje med försiktighetsprincipen för sådana fall¹⁶.

35 Enligt statusen för dessa 97 transaktioner inom IIW-delen som tillhandahölls av EIB i november 2024 bedömde vi att de investeringar som mobiliserats av Efsi **var överskattade med 7,4 miljarder euro** i rapporteringen vid utgången av 2022.

- När det gäller 66 transaktioner som delvis annullerades hade EIB fortfarande inte reviderat uppgifterna om beloppen för de mobiliserade investeringarna. Om man följer försiktighetsprincipen och utgår från att investeringarna och finansieringen skulle minska proportionellt borde rapporterade investeringar som mobiliserats av Efsi ha varit 8,3 miljarder euro lägre.
- När det gäller 30 transaktioner var rapporten om projektens slutförande klar i november 2024. Utifrån EIB:s beräkningar borde rapporterade mobiliserade investeringar ha varit cirka 0,9 miljarder högre.
- När det gäller en transaktion bekräftade EIB att de mobiliserade investeringarna inte hade ändrats efter det att de delvis annullerats.

36 Vi konstaterade även att före utgången av 2022 hade EIB inte reviderat Efsis mobiliserade investeringar i 44 transaktioner inom IIW-delen i sina databaser och för vilka förfarandet för rapporten om projektets slutförande hade avslutats. Beloppet för de rapporterade mobiliserade investeringarna vid utgången av 2022 för dessa transaktioner **var underskattat med 2,2 miljarder euro** jämfört med det belopp som beräknades av EIB när dessa projekt avslutades (förutom åtta fall som redan tas upp i andra strecksatsen i punkt [35](#)).

¹⁶ *Conceptual Framework for Financial Reporting*, International Accounting Standards Board, mars 2018, punkt 2.16, s. A27.

Brytdatumen för verksamhetsrapporterna var inte harmoniserade inom Efsi

37 Vi konstaterade att det fanns skillnader i hur brytdatum tillämpades i verksamhetsrapporter om Efsi inom SMEW-delen och IIW-delen. Enligt Efsi-avtalet skulle den årliga verksamhetsrapporten om SMEW-delen utarbetas av EIF per den 31 december och innehålla de senast tillgängliga uppgifterna. EIF skulle lämna denna rapport till EIB senast den 31 mars det påföljande året. Vi konstaterade att EIF trots kravet i Efsi-avtalet använde brytdatumet 30 september för uppgifter om lånegarantier inom SMEW-delen. När det gällde IIW-delen tillämpade EIB korrekt brytdatumet 31 december. Det fanns ingen upplysning i rapporterna om de olika brytdatumen, inte heller något dokumenterat beslut som motiverade detta annorlunda tillvägagångssätt. Beloppen från SMEW-delen och IIW-delen konsoliderades i verksamhetsrapporten och redovisades som att de motsvarade ställningen per den 31 december.

38 Detta ledde till en ytterligare överskattning med **2 miljarder euro** av de uppskattade mobiliserade investeringarna vid utgången av 2022 eftersom EIF inte beaktade de faktiska värdena på 24 transaktioner i SMEW-delens skuldportföljer som avslutades under det fjärde kvartalet 2022. I dessa fall rapporterades de mobiliserade investeringarna med hjälp av tidigare (och högre) uppskattningar. De faktiska värdena på dessa portföljer var kända före utgången av 2022. EIF förklarade att kvaliteten på låneuppgifterna under det fjärde kvartalet inte kontrollerades förrän under andra halvan av mars påföljande år, och därför användes de inte i rapporteringen vid årets slut 2022. Först i den verksamhetsrapport som utfärdades i juni 2023 fanns en justering av de portföljer som avslutades det fjärde kvartalet 2022.

Efsi-stödet var relevant men dess additionalitet påvisades inte tillräckligt tydligt

39 I det här avsnittet undersöker vi om Efsis additionalitet bedömdes korrekt (se punkt [06](#)). Vi granskade Efsi-finansieringens inverkan på investeringsnivåerna, om det fanns tillräckliga mål eller indikatorer som mätte additionaliteten och om det fanns något som bevisade att offentliga medel faktiskt stimulerade ytterligare investeringar. Det investeringsgap som konstaterats innan Efsi-programmet inrättades innebar att ytterligare investeringar behövde mobiliseras. Därför inrättades Efsi. Avsikten var också att dessa investeringar skulle undgå utträngningseffekten, det vill säga risken för att en ökning av offentlig finansiering skulle leda till minskad finansiering från den privata marknaden¹⁷.

¹⁷ Förordning (EU) 2015/1017, artikel 5.

Efsi-stödda investeringar i både finansiella och kvalitativa termer

40 Efsi-programmet gav stöd till finansieringen av många olika verksamheter, från mikrofinansiering till investeringar i stor infrastruktur. EIB och EIF offentliggjorde information om en del projekt som fick stöd av Efsi på sina webbplatser¹⁸.

41 Vid revisionen fick vi svar på våra frågeformulär från 19 finansiella intermediärer angående skuldinstrument inom SMEW-delen. De tillhandahöll Efsi-stödda låneprodukter motsvarande ett totalt belopp på 1,9 miljarder euro. EIF uppskattade att dessa produkter hade mobiliserat investeringar på sammanlagt 30,6 miljarder euro vid utgången av 2022. Totalt 53 % av de finansiella intermediärerna uppgav att de tack vare Efsi kunde finansiera projekt som annars inte hade kunnat få finansiering.

42 Vi fick också svar på våra frågeformulär från tolv finansiella intermediärer som tillhandahållit egetkapitalprodukter inom SMEW-delen för ett totalt investerat belopp på 700 miljoner euro. EIF uppskattade att detta hade lett till att ett investerat belopp på sammanlagt 5 miljarder euro hade mobiliserats. Svaren innehöll positiva bedömningar av Efsis additionalitet. Totalt 75 % av de finansiella intermediärerna ansåg att de tack vare Efsis bidrag kunde erbjuda större volymer av egetkapitalinvesteringar. Vidare ansåg 92 % att EIF:s katalysatoreffekt lockade ytterligare investerare.

43 I alla svar enligt ovan nämndes flera positiva aspekter med Efsi för SMEW-delen, till exempel större investeringsvolymer och katalysatoreffekten som innebar att ytterligare investerare lockades samt att man kunde öka enskilda investeringar, följa upp hur investeringsobjekten presterade och öka diversifieringen i aktiefonden. De finansiella intermediärerna var dessutom i princip eniga om värdet på Efsi-partnerskapet med EIF eftersom det gav dem större operativ kapacitet och ökad kunskapsöverföring.

¹⁸ EIB, *EFSI and its legacy*; EIF, *EFSI all case studies*.

Det viktigaste måttet på Efsis additionalitet var högriskprofilen på de investeringar som fick stöd

44 Viktiga aspekter av additionaliteten (se punkt **06**) i Efsi-stödda transaktioner var att¹⁹

- i normalfallet ha en högre riskprofil än den investeringsportfölj som stöds av EIB:s gängse transaktioner,
- åtgärda marknadsmisslyckanden eller suboptimala investeringssituationer,
- ha de drag som kännetecknar efterställda positioner i finansieringsöverenskommelserna,
- stödja projekt som uppvisar gränsöverskridande element,
- stödja EU:s mål i många olika sektorer, till exempel forskning och innovation, energi, transport, information och kommunikation, miljö, humankapital, kultur och hälsa²⁰.

45 I Efsi-förordningen från 2015 ansågs transaktioner ge additionalitet om deras riskprofil motsvarade EIB:s ”särskilda verksamheter” (se **ruta 1**).

¹⁹ Förordning (EU) 2015/1017, artikel 5.

²⁰ Förordning (EU) 2015/1017, artikel 9.2.

Ruta 1

EIB:s särskilda verksamheter och Efsi

Enligt EIB-stadgan och EIB:s riktlinjer²¹ definieras EIB:s särskilda verksamheter som

- skuldtransaktioner med en riskprofil på D– eller lägre (dvs. med en förväntad förlust på över 2 %),
- alla egetkapitaltransaktioner och transaktioner med kapital likställt med eget kapital (t.ex. infrastrukturfonder och andra fondinvesteringar, riskkapitalverksamhet, egetkapitaltransaktioner och andra transaktioner med en motsvarande riskprofil).

Alla EIF-transaktioner inom SMEW-delen bedömdes motsvara EIB:s riskprofil ”särskilda verksamheter”.

46 I samma förordning ansågs transaktioner med en lägre riskprofil och som inte uppfyllde kriterierna för ”särskilda verksamheter” också vara berättigade till Efsi-stöd, förutsatt att ett högt mervärde tydligt kunde påvisas. Enligt verksamhetsrapporten i slutet av 2022 utgjorde särskilda verksamheter 91 % av Efsis undertecknade låneavtal för infrastruktur- och innovationsprojekt.

47 I Efsi-förordningen 2.0²² från december 2017 ansågs uppfyllelsen av kriterierna för ”särskilda verksamheter” vara en stark indikation på additionalitet, men inte den enda. Genom förordningen infördes en del nya vägledande inslag för investeringar så att de bättre skulle kunna åtgärda marknadsmisslyckanden eller suboptimala investeringssituationer. Det handlade till exempel om att ha de drag som kännetecknar ”efterställda positioner” (ta en efterställd position i förhållande till andra investerare, vilket innebär att ta en högre risk än andra investerare), uppvisa gränsöverskridande element eller exponeras mot ”specifika risker”, framför allt i mindre utvecklade regioner och övergångsregioner eller projekt med risker som är förbundna med innovation, i synnerhet när det gäller tillväxt-, hållbarhets- och produktivitetshöjande obekräftad teknik. I Efsi-förordningen 2.0 fastställdes dock inga mål eller indikatorer som gjorde att det gick att mäta hur stor andel Efsi-transaktioner som hade dessa ”starka indikationer på additionalitet”.

²¹ Efsis styrelse, *EFSI Key Performance and Key Monitoring Indicators Methodology*, s. 6.

²² Förordning (EU) 2017/2396.

48 Verksamhetsrapporterna och EIB-gruppens dataset om Efsi innehöll ingen information om efterställda positioner för Efsis skuldtransaktioner vid utgången av 2022. Andelen gränsöverskridande Efsi-transaktioner rapporterades inte heller av EIB-gruppen, vilket innebar att vi inte kunde bedöma hur omfattande detta inslag av additionalitet var i hela Efsi-portföljen.

49 Vår analys av fördelningen av Efsi bland de sektorer med ”specifika risker” som beskrivs i artikel 5 i Efsi-förordningen (se [bilaga IV](#)) visade att den största andelen (34 %) investeringar gick till ”forskning, utveckling och innovation”. Men endast 0,6 % av Efsis finansiering användes i mindre utvecklade regioner eller övergångsregioner. Enligt Efsis utvärderingsrapport 2018 görs Efsi-transaktioner i sektorer där betydande marknadsmisslyckanden och underinvesteringar förekommer. Men i de fallstudier som gjorts som en del av utvärderingen betonar man att inte alla transaktioner som genomförs i sektorer där marknadsmisslyckanden förekommer faktiskt åtgärdar marknadsmisslyckanden eftersom en del projekt i dessa sektorer får finansiering från marknaden. Vi noterade också att KPI och KMI hade begränsat värde för bedömningen av Efsis additionalitet (närmare uppgifter finns i [bilaga III](#)).

Additionaliteten i investeringar som mobiliserats av Efsi påvisades inte tillräckligt tydligt

50 I definitionen av additionalitet i artikel 5 i [Efsi-förordningen](#) anges en skillnad mellan en situation där investeringen inte skulle ha kunnat genomföras alls utan Efsis stöd eller inte skulle ha kunnat genomföras i samma utsträckning. Båda situationerna ansågs berättiga till stöd från Efsi. I [ruta 2](#) beskrivs två hypotetiska scenarier där additionalitetsprincipen kan anses vara uppfylld, men som skulle ge ett annat belopp på den investering som mobiliserats av Efsi.

Ruta 2

Exempel på ytterligare finansiering som helt eller delvis mobiliserats av Efsi

Efsi ger en garanti på 15 000 euro till ett stödberättigande investeringsprojekt som inte skulle ha genomförts utan Efsis stöd.

Efsi ger en garanti på 15 000 euro till ett stödberättigande investeringsprojekt som skulle ha genomförts, men i mindre skala (10 000 euro) utan Efsis stöd.

De två exemplen leder till olika nivåer av ytterligare finansiering: 15 000 euro i det första exemplet och 5 000 euro i det andra.

51 I metoden för beräkning av multiplikatoreffekter görs ingen skillnad på om en investering mobiliseras helt eller delvis av Efsi. I båda exemplen i [ruta 2](#) anser man enligt metoden för beräkning av multiplikatoreffekter att den totala projektkostnaden på 15 000 euro mobiliseras tack vare Efsi. Enligt kommissionen beror detta på att begreppet delvis mobiliserad investering inte finns vare sig i Efsi-förordningen eller i Efsis metod för beräkning av multiplikatoreffekter.

52 I EIB:s beräkningsmetod anger man att syftet är att identifiera mobiliserade investeringar i samband med Efsi-transaktioner, men fortsätter med att påstå att det är svårt att påvisa att Efsi som politisk intervention har bidragit till att åtgärda investeringsgapet i Europa och att det inte definitivt kan bevisas²³. Vi anser att det är relevant att fastställa orsakssambandet mellan Efsis stöd och ytterligare mobiliserade investeringar för att bedöma Efsis resultat. Utan något orsakssamband eller en efterhandsanalys av additionaliteten är det nästan omöjligt att bedöma i vilken utsträckning de offentliga medlen faktiskt bidrog till ytterligare investeringar.

53 Kommissionen tog fram en tvåstegsmetod för att kontrollera Efsi-investeringsgarnas additionalitet. Först fick Efsis investeringskommitté i uppdrag att göra en kvalitativ bedömning av om Efsi verkligen stimulerade ytterligare investeringar inom IIW-delen. I sin [utvärderingsrapport](#) från 2021 uppgav EIB att transaktioner som erbjuder produkter för små och medelstora företag som godkänts av Efsis styrelse och verkställande direktör (efter samråd med Efsis investeringskommitté) ansågs uppfylla additionalitetskriteriet eftersom de tillhandahöll kompletterande finansieringsvolymen på områden som uppfattades vara drabbade av marknadsmisslyckanden. Efsis investeringskommitté gjorde ingen mer individuell bedömning av transaktionernas additionalitet inom SMEW-delen. Sedan övervägde kommissionen att genomföra en statistisk efterhandsanalys för att bedöma om det fanns ett orsakssamband mellan Efsi-stödd finansiering och ytterligare mobiliserade investeringar.

²³ [EIB - EFSI multiplier methodology](#), s. 1–2.

54 I båda utvärderingarna av Efsi som offentliggjordes 2018²⁴ rekommenderade man att definitionen av additionalitet skulle förtydligas. I utvärderingarna konstaterade man även att en begränsad utvärderingsmetod baserad på självrapportering hade tillämpats, men att det var önskvärt att använda en striktare metod och relevanta uppgifter för att kunna bedöma Efsis utträngningseffekt. I slutet av 2024 hade kommissionen fortfarande inte gjort denna analys. Dessutom bedömdes inte programmets orsakssamband i Efsis utvärderingsrapporter.

55 Det gjordes ingen analys av orsakssamband mellan Efsi-finansiering och ytterligare investeringar. Enligt kommissionen fanns det inte några relevanta eller aktuella uppgifter till stöd för en fullständig kontrafaktisk studie i Efsis efterhandsutvärdering. Sådana uppgifter skulle ha behövt omfatta en period som sträcker sig långt efter Efsis slutdatum så att de investeringar som ska göras kommer med, liksom information från fondförvaltarna.

Övervakningen av Efsi uppfyllde de viktigaste kraven men var inte heltäckande, och rapporteringen granskades inte tillräckligt noga

56 För att bedöma om övervakningen och rapporteringen av Efsi gjordes på lämpligt sätt undersökte vi om Efsis övervakningsindikatorer var relevanta och heltäckande samt kommissionens analys och offentliggörande av information om de medel som krävdes och som hade avsatts för att täcka potentiella garantianspråk (avsättning). Vi granskade även EIB-gruppens och kommissionens övervakning av särskilda Efsi-transaktioner för att se om de uppfyllde de rättsliga och avtalsmässiga kraven. Dessutom kontrollerade vi om uppgifterna i rapporterna om Efsi och i de dataset som användes för att extrahera information till dessa rapporter var tillförlitliga.

²⁴ EIB, *Evaluation of the European Fund for Strategic Investments*, juni 2018; ICF, *Independent Evaluation of the EFSI Regulation*, slutrapport, juni 2018.

Kommissionen och EIB-gruppen övervakade Efsis ekonomiska genomförande enligt de viktigaste kraven

Kommissionens övervakning av Efsis avsättningar och finansiella flöden var tillräcklig

57 Enligt artikel 41.5 i [budgetförordningen](#) ska kommissionen till budgetförslaget bifoga ett arbetsdokument som för respektive budgetgaranti visar den effektiva avsättningsnivån. En gång om året bedömde kommissionen om den avsättning som fanns tillgänglig för Efsi i den gemensamma avsättningsfonden var tillräcklig²⁵. Revisionsrätten kontrollerar denna rapportering som en del av sin lagstadgade revision av EU:s årsräkenskaper²⁶.

58 GD Ekonomi och finans genomförde också årliga övervakningsbesök hos EIB-gruppen²⁷ och gjorde efterhandskontroller av de transaktioner som fått stöd från Efsi. Vår analys av kommissionens dokument bekräftade att Efsi-räkenskapernas in- och utflöden hade övervakats regelbundet och att räkenskapsrapporterna hade stämts av mot Efsis finansiella rapporter. Detta arbete dokumenterades i de årliga övervakningsbesöken hos EIB-gruppen mellan 2019 och 2023, bland annat kontrollen av ett urval av garantianspråk inom ramen för Efsi.

EIB-gruppens övervakning var i linje med Efsi-avtalet

59 Enligt artikel 25.1 i Efsi-avtalet ska EIB-gruppen genomföra efterhandskontroller av Efsi-stödda transaktioner i enlighet med dess strategier och förfaranden och vid behov göra kontroller på plats. I linje med EIB-gruppens interna förfaranden genomfördes kontroller på plats av de skuldtransaktioner och egetkapitaltransaktioner som får stöd av Efsi inom IIW-delen. Dessa kontroller gjordes systematiskt när det gällde skuldtransaktioner inom SMEW-delen, men däremot inte när det gällde egetkapitalprodukter där EIF, under vår granskningsperiod, endast hade gjort två övervakningsbesök, som ägde rum 2022.

²⁵ 2025 *Draft general budget of the European Union – arbetsdokument*, del XI, s. 4 och 5.

²⁶ Punkterna 2.63–2.64 i kapitel 2 och rekommendation 2.3 i *årsrapporten för 2022*.

²⁷ Europeiska kommissionen, *2022 Annual activity report*, s. 65–66.

60 Vi analyserade två efterhandskontroller som EIB gjort av två transaktioner inom IIW-delen (en skuldtransaktion och en egetkapitaltransaktion) och fem efterhandskontroller som EIF gjort på plats av transaktioner inom SMEW-delen (som alla gällde låneprodukter). Vi valde ut just dessa transaktioner för att vi ville försäkra oss om att flera olika transaktioner och länder ingick i analysen. Vi analyserade den information som samlats in av EIB-gruppen under de ovannämnda kontrollerna och kunde konstatera att EIB:s och EIF:s övervakning var i linje med deras interna regler och förfaranden.

Efsi uppfyllde i allmänhet de fastställda målen, men en del viktiga aspekter av programmet övervakades inte

61 Vi anser att indikatorer bör innehålla en beskrivning av vad de exakt mäter. Alla indikatorer bör uppfylla Racerkriterierna (dvs. de ska vara relevanta, accepterade, trovärdiga, enkla och stabila) och vara entydiga och lätta att tolka. I Efsi-avtalet fastställs centrala resultatindikatorer och centrala övervakningsindikatorer som ska mäta Efsis resultat.

Efsi följde i stort de geografiska och sektoriella gränserna och uppnådde målet om klimatåtgärder

62 En förhandstilldelning av Efsi-stöd baserat på land eller sektor angavs inte i Efsi-förordningen eller Efsi-avtalet. Men övervakningsindikatorerna för Efsi (KMI 1 och KMI 2) omfattade dessa aspekter (se [bilaga III](#)).

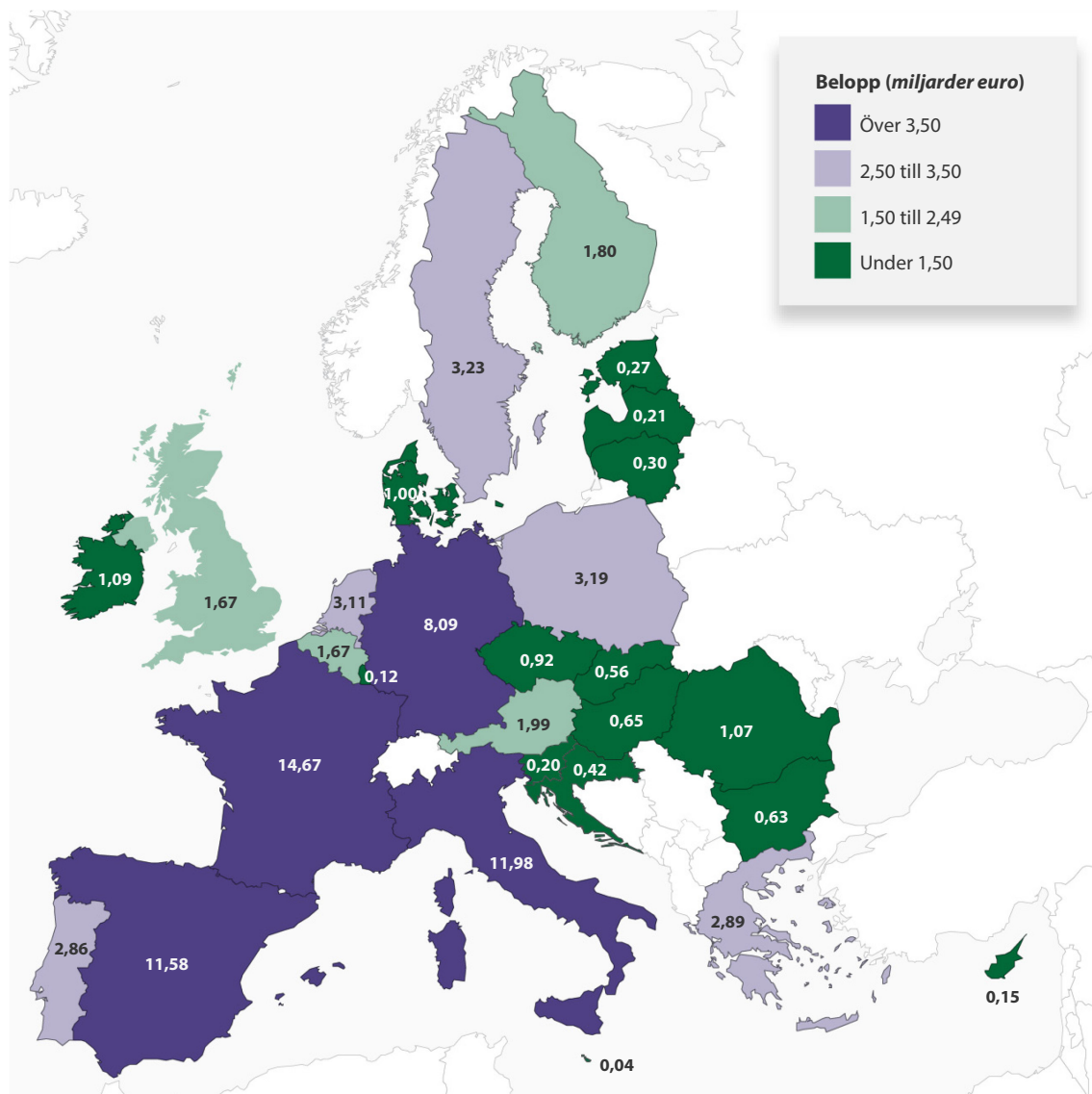
63 I [Efsis strategiska inriktning](#), som antogs av styrelsen 2019, fastställs en vägledande geografisk koncentrationsgräns på 45 % för IIW-delen till dess att Efsis investeringsperiod avslutas (december 2022), det vill säga att tre medlemsstaters andel av undertecknade transaktioner beloppsmässigt inte sammantaget får överstiga 45 % av de totala undertecknade transaktionerna. När det gällde SMEW-delen var kravet att EIF skulle sträva efter att nå samtliga EU-medlemsstater och få en tillfredsställande geografisk diversifiering bland dem. I [bilaga V](#) visas stöd inom SMEW-delen per medlemsstat, rapporterat i slutet av 2022.

64 Efsi-finansieringen nådde samtliga EU-medlemsstater. De tre länder som fick mest stöd inom IIW-delen, Spanien, Frankrike och Italien, stod dock tillsammans för 30 miljarder euro av Efsi-stödet, vilket var 49 % av de totala undertecknade transaktionerna inom IIW-delen vid utgången av 2022 (se *bilaga VI*). Enligt kommissionen berodde denna koncentration av stöd till tre länder, som sammantaget låg fyra procentenheter över den vägledande gränsen, på Efsis marknadsinriktade karaktär eftersom fonden inte hade några landskvoter²⁸.

65 I *figur 6* visas Efsis stöd (totalt för IIW- och SMEW-delen) per EU-medlemsstat, såsom det rapporterades vid utgången av 2022.

²⁸ Kommissionen och EIB, *Svar på revisionsrättens rekommendation 5: Förbättra den geografiska spridningen av Efsi-stödda investeringar*, 2019.

Figur 6 – Totala undertecknade Efsi-belopp per EU-medlemsstat, vid utgången av 2022

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter i verksamhetsrapporten om Efsi i slutet av 2022.

66 När det gäller sektorstäckningen fastställde styrelsen en vägledande koncentrationsgräns på 30 % för IIW-delen i slutet av investeringsperioden²⁹. Denna gräns avsåg undertecknade lån och investeringsbelopp i någon av de sektorer som anges i artikel 9.2 i [Efsi-förordningen](#). SMEW-delen hade inga mål eller gränser för sektorstäckningen, inte ens vägledande sådana.

²⁹ *EFSI Strategic Orientation – Review of January 2019*, s. 13–15.

67 Enligt informationen i verksamhetsrapporten i slutet av 2022 (se [bilaga IV](#)) var den största sektorskonzentrationen (23 %) i IIW-delen Efsi-stöd till utveckling av energisektorn. I SMEW-delen var den största sektorskonzentrationen (63 %) investeringar i forskning och innovation. EIF rapporterade inga investeringar i SMEW-delen i fem av de nio målsektorerna, det vill säga energi, transport, miljö, mindre utvecklade regioner och bioekonomi.

68 Övervakningsindikatorn KMI 7 som följer Efsis bidrag till klimatåtgärder hade ett mål på 40 % för IIW-delen (se [bilaga III](#)). Uppgifterna avseende klimatspårning omfattade inte investeringar som rör små och medelstora företag i enlighet med Efsi-förordningen³⁰. Dessa utgjorde 31 % av Efsis portfölj vid utgången av 2022. Vid den tidpunkten uppgick totalsumman för undertecknade kontrakt för Efsi-finansiering till stöd för klimatåtgärder till 20,8 miljarder euro inom IIW-delen. Den andel Efsi-finansiering inom IIW-delen som gav stöd till projektkomponenter som bidrog till klimatåtgärder stod för 43 % av det totala undertecknade beloppet av Efsis finansiering till IIW-delen, exklusive Efsis finansiering till små och medelstora företag och små börsnoterade företag.

Efsis bidrag till sysselsättning och hållbar tillväxt saknade målvärden

69 Enligt Efsi-förordningen³¹ ska projekt som får stöd från Efsi sträva efter att skapa arbetstillfällen och hållbar tillväxt. EIB-gruppen använde den ekonometriska modellen [RHOMOLO-EIB](#) för att en gång om året uppskatta de arbetstillfällen och den tillväxt som skapats av Efsi. Enligt EIB tydde dessa uppskattningar på att investeringar inom ramen för Efsi senast 2022 skulle öka BNP med 1,9 % och 1,8 miljoner fler arbetstillfällen än i utgångsscenarioet³².

70 Dessutom rapporterade EIB-gruppen om övervakningsindikatorn KMI 4 "konsekvenser för sysselsättningen" till kommissionen var sjätte månad. Eftersom det inte fanns något målvärde för indikatorn fanns det ingen grund för bedömningen av i vilken omfattning de arbetstillfällen som rapporterats uppfyllde förväntningarna när det gällde Efsi (se [bilaga III](#)).

³⁰ Punkt 64 i [särskild rapport 22/2021](#).

³¹ [Förordning \(EU\) 2015/1017](#), artikel 5.1.

³² [EIB, EFSI and its legacy](#).

71 Regelverket för Efsi-programmet innehöll inga regler för att mäta hållbarheten i den tillväxt som skapades tack vare Efsi. EIB-gruppens rapportering innehöll inte heller någon information i det avseendet. I programförklaringen för driftsutgifter för 2023³³ beskrev man hur Efsi hade bidragit till tio mål för hållbar utveckling. Dokumenten om EU-budgeten för 2024 och 2025 och kommissionens rapporter om Efsi innehåller dock ingen information om hur Efsi har bidragit till målen för hållbar utveckling.

Det tillhandahållna Efsi-stödet till länder utanför EU rapporterades inte tillräckligt utförligt

72 Vid utgången av 2022 rapporterade EIB-gruppen att 75 % av de undertecknade egetkapitalinvesteringarna i SMEW-delen återfanns i kategorin ”flera länder”. Vi är medvetna om att denna kategori kan vara användbar för fondförvaltare som letar efter investeringsmöjligheter i flera länder, men den ger ingen utförlig information om den geografiska fördelningen av Efsi-stödda investeringar, till exempel hur många länder utanför EU som berörs.

73 Enligt Efsi-förordningen³⁴ skulle EU-garantin kunna inbegripa transaktioner som rör ”enheter belägna eller etablerade i en eller flera medlemsstater och som utsträcker sig till ett eller flera tredjeländer”, till exempel länderna inom [EU:s strategiska partnerskap](#). Enligt Efsi-avtalet fick investeringar i länder utanför EU inte motsvara mer än 50 % av varje egetkapitalprodukt inom SMEW-delen. Vid utgången av 2022 hade 16 % (2,5 miljarder euro) av 15,7 miljarder euro i egetkapitalinvesteringar i SMEW-delen till slutmottagare gått till länder utanför EU (se [bilaga VII](#)).

74 Egetkapitalinvesteringar som gjorts med Efsi-stöd i länder utanför EU ingick inte i beräkningen av investeringar som mobiliserades av Efsi. Användningen av EU-garantin till slutmottagare utanför EU uppfyllde dessutom kraven i Efsi-förordningen. Men vi anser att upplysningarna till EU:s budgetmyndighet om denna kategori av Efsi-stödda investeringar inte var tillräckligt utförliga. Efsis rapportering och utvärderingar innehöll ingen information om hur stora dessa egetkapitalinvesteringar var eller hur de bidrog till att åtgärda finansieringsgapet i EU.

³³ 2023 Draft general budget of the European Union – arbetsdokument, del I, s. 110 och 112.

³⁴ Förordning (EU) 2015/1017, artikel 8 b.

Inga särskilda indikatorer fastställdes för överföringen av fördelar från Efsi till slutmottagare

75 I förslaget till Efsi-förordningen angav kommissionen att ”små och medelstora företag kommer att vara huvudmottagaren av” stödet³⁵. Efsis slutmottagare skulle dra fördel av programmet på flera sätt, bland annat genom att

- få ytterligare finansiering, som inte fanns tillgänglig utan Efsi,
- behöva lämna mindre säkerhet,
- finansieringens varaktighet bättre anpassades till deras behov,
- få lägre finansieringskostnader (räntor och/eller avgifter).

76 Överföringen av fördelar till slutmottagare bedömdes inom KPI 1 som Efsi-bidragets ”mervärde” för en transaktion. Det fanns inget krav vare sig i Efsi-förordningen eller i Efsi-avtalet på att EIB-gruppen skulle rapportera om de fördelar som överförts till slutmottagare. Det innebar att EIB-gruppen och kommissionen, när det gällde Efsis skuldprodukter, inte samlade in några uppgifter om eller någon statistik över sänkt ränta eller någon av de andra fördelar som nämns ovan. Det gjordes ingen särskild bedömning eller utvärdering av överföringen av fördelar. Därför kunde vi inte bedöma i vilken utsträckning Efsis fördelar delades mellan finansiella intermediärer och slutmottagare.

77 I svaren på våra frågeformulär uppgav de allra flesta (95 %) av de finansiella intermediärerna för SMEW-delen att de tack vare Efsi hade kunnat erbjuda kunderna bättre villkor än vad de hade kunnat göra med den finansiering som fanns tillgänglig utan stöd från Efsi. Uppgifter som vi fick från två finansiella intermediärer visade hur de villkor som de erbjudit slutmottagare av Efsis-garanterade lån såg ut jämfört med villkoren för deras vanliga låneportföljer. Ett av dessa exempel finns i *[bilaga VIII](#)*.

³⁵ Förslag till Efsi-förordningen, [COM/2015/010 final](#), motivering, s. 2.

De komplexa uppgifterna och rapporteringen om Efsi granskades inte tillräckligt noga

Efsi-relaterade uppgifter fanns i fragmenterade och ofullständiga dataset

78 Enligt artikel 24.1 i Efsi-avtalet ska EIB registrera Efsi-garanterade transaktioner separat i sin databas i enlighet med sina strategier och förfaranden som på ett tydligt och transparent sätt identifierar dem. EIB meddelade att Efsi-relaterade uppgifter inte registrerades separat utan var en del av registreringen för alla EIB-transaktioner som lagras i flera elektroniska system och har en särskild märkning som visar vilka de är. På vår begäran om ett dokument med information (metadata) om alla datafält avseende Efsi svarade EIB att det inte fanns något sådant dokument.

79 Efter det att EIB hade identifierat omkring 500 rubriker i Efsi-registren valde vi ut 187, som gällde transaktioner och slutmottagare. Eftersom merparten av de uppgifter vi fick var ofullständiga kunde vi inte identifiera IIW-delens slutmottagare. Tusentals uppgifter saknades, varav flera var mycket viktiga, till exempel slutmottagarnas namn, adresser, antal anställda eller belopp i Efsi-stöd.

Efsis verksamhetsrapporter granskades inte tillräckligt noga av kommissionen

80 Enligt Efsi-förordningen³⁶ ska EIB-gruppen regelbundet överlämna rapporter om alla Efsi-transaktioner till kommissionen (inbegripet de som täcks av EIB:s egna medel, se [ruta 3](#)), inte bara de som omfattas av EU-garantin. SMEW-delens verksamhetsrapporter innehöll information om transaktioner med EIB:s riskkapitalmandat endast på aggregerad nivå, och fördelningen av enskilda transaktioner tillhandahölls inte, till skillnad från Efsi-transaktioner som omfattas av EU-garantin. I praktiken innebar detta sätt att rapportera om EIB:s riskkapitalmandat att det inte gick att kontrollera om KPI:erna och KMI:erna beräknades korrekt för hela Efsi-programmet.

³⁶ Förordning (EU) 2015/1017, artikel 16.

Ruta 3

EIB:s riskkapitalmandat

Instrumentet för riskkapitalmandat – enligt vilket EIB-medel görs tillgängliga för EIF – är det största av EIF:s egetkapitalinstrument.

EIB:s bidrag på 7,5 miljarder euro till Efsi kanaliseras via IIW-delen med en medfinansiering på 3,5 miljarder euro och via SMEW-delen med en medfinansiering på 4 miljarder euro i form av egetkapitalinvesteringar inom riskkapitalmandatet. Dessa belopp finansierades av EIB:s egna medel och omfattades inte av EU:s budgetgaranti.

Riskkapitalmandatet för transaktioner inom SMEW-delen på 4 miljarder euro ansågs ingå i Efsis transaktioner och bidrog till målet på 500 miljarder euro i mobiliserade investeringar.

81 Vi analyserade de två checklistor som GD Ekonomi och finans fyllt i om sina kontroller av uppgifterna i Efsis verksamhetsrapport för 2022. De gällde Efsis KPI:er och KMI:er och de rapporterade statistiska uppgifterna om IIW-delen. Inte i någon av checklistorna beskrevs de kontroller som GD Ekonomi och finans hade genomfört och inte heller utfallet av dem.

82 Efter vår utförliga analys av verksamhetsrapporten för SMEW-delen i slutet av 2022 hittade vi inkonsekvenser i 20 av 146 tabeller. Felaktiga belopp angavs i elva tabeller, och i de övriga nio konstaterade vi att uppgifter antingen saknades (tomma fält) eller var markerade som inte tillgängliga. Oavsett vilken enskild effekt dessa inkonsekvenser har blir rapporteringen mindre tillförlitlig och gör att det finns anledning att ifrågasätta kvaliteten på de underliggande uppgifterna.

Uttalanden om Efsis budgetkonsekvenser baserades inte på fondens inverkan under hela dess löptid

83 I den externa [studien som låg till grund för efterhandsutvärderingen av Efsi](#) från oktober 2022 och det tillhörande [arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar](#) angav man att Efsis budgetkonsekvenser förväntas bli minst budgetneutrala. Man förväntar sig att det i slutändan till och med kan bli ett positivt budgetutfall eftersom i) nivån på uppkomna förluster är lägre än förväntat och ii) ersättningen för den risk som tagits genom EU-garantin har genererat intäkter.

84 Under revisionen informerade kommissionen oss om att uttalandet i studien om Efsis budgetneutrala karaktär endast baserades på den faktiska nivån för garantianspråk inom Efsi och intäkterna vid utgången av 2022, men att det inte fanns någon uppskattning av Efsis budgetkonsekvenser under fondens hela löptid. Författarna till studien bekräftade att det inte fanns någon underliggande analys som låg till grund för uttalandet om Efsis budgetkonsekvenser.

Slutsatser och rekommendationer

85 Vår samlade slutsats är att Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) i hög grad bidrog till att åtgärda investeringsgapet. Men programmet nådde inte fullt ut sitt mål att mobilisera 500 miljarder euro i ytterligare investeringar före utgången av 2022.

86 Vi uppskattar att beloppet 503 miljarder euro som rapporterades för detta mål överskattades med 131 miljarder euro. Denna överskattning berodde på de brister som vi fann i utformningen och tillämpningen av metoden för beräkning av multiplikatoreffekter. En del av multiplikatoreffekten utgick från finansiering som inte hade betalats ut till slutmottagarna, investeringar som mobiliserats genom andra EU-instrument tillskrevs felaktigt Efsi, annullerade investeringar drogs inte av från de totala investeringar som mobiliserats och brytdatumen för rapporteringen var inte harmoniserade (punkterna [24–38](#)).

Rekommendation 1 – Öka insynen i rapporteringen om Efsi

I syfte att öka insynen i rapporteringen om Efsi bör kommissionen använda redan tillgänglig information och upplysa intressenter om det finansieringsbelopp som är undertecknat men som ännu inte har nått slutmottagarna.

Måldatum för genomförande: 2025.

Rekommendation 2 – Förbättra metoden för att uppskatta investeringar som mobiliseras av EU-garantier

När det gäller InvestEU (vad gäller delarna b) och c)) och utan att det påverkar medlagstiftarnas beslut, bör kommissionen för framtida program som använder EU:s budgetgarantier

- a) rapportera om mobiliserade investeringar på grundval av EU-stödd finansiering som undertecknats och betalats ut till slutmottagare,
- b) inte tillskriva ett sådant program investeringar som mobiliseras av ett annat EU-instrument som inte är en del av det program som rapporterats, även om båda kombineras i en finansiell produkt,
- c) fastställa en metod för uppskattning av de förväntade mobiliserade investeringarna om det sker en delvis annullering av finansierings- eller investeringstransaktioner.

Måldatum för genomförande: b) och c) InvestEU: 2026, framtida EU-program: när de har inrättats och denna rekommendation blir tillämplig.

87 Enligt de finansiella intermediärerna gjorde Efsis stöd att investeringsvolymerna ökade, ytterligare investerare lockades och diversifieringen av aktiefonder ökade. De finansiella intermediärer som tillsammans med Europeiska investeringsfonden arbetar med egetkapitalprojekt som får stöd av Efsi satte mycket stort värde på detta partnerskap eftersom det gav dem ökad operativ kapacitet och erbjöd kunskapsöverföring (punkterna [39–43](#)).

88 Additionaliteten i investeringar som mobiliserats av Efsi påvisades inte tillräckligt tydligt. Det främsta skälet till det uppgavs vara Efsis stöd till Europeiska investeringsbankens ”särskilda verksamheter”. De har en högre riskprofil än projekt som stöds av EIB:s gängse transaktioner. Vi hittade inte heller några mål eller indikatorer som mäter andra delar av additionaliteten. Eftersom det saknades relevanta uppgifter bedömde kommissionen inte heller i efterhand om de offentliga medlen verkligen hade stimulerat ytterligare investeringar. Framför allt bedömde kommissionen inte orsakssambandet mellan Efsi och investeringar som mobiliserats för att åtgärda investeringsgapet. Vidare kontrollerade den inte den utträngningseffekt som Efsi orsakade, vilket rekommenderades i utvärderingarna av programmet (punkterna [44–55](#)).

Rekommendation 3 – Ta fram en metod för en efterhandsanalys av additionaliteten

Utan att det påverkar medlagstiftarnas beslut bör kommissionen för framtida program som använder EU:s budgetgarantier ta fram en metod för att i efterhand bedöma additionaliteten i de investeringar som mobiliserats för att åtgärda investeringsgapet.

Måldatum för genomförande: när programmet har inrättats och denna rekommendation blir tillämplig.

89 Vi konstaterade att övervakningen av Efsi uppfyllde de viktigaste kriterierna. Kommissionen övervakade Efsis avsättningar och finansiella flöden och rapporterade dem korrekt i de budgetdokument som finns tillgängliga för allmänheten. Kommissionen övervakade även Efsis räkenskaper och finansiella rapporter på lämpligt sätt. EIB-gruppens övervakning var i linje med Efsi-avtalet, som föreskriver att den ska genomföras i enlighet med Europeiska investeringsbankens och Europeiska investeringsfondens strategier och förfaranden (punkterna [56–60](#)).

90 Efsi följde i stort de vägledande gränserna för geografisk och sektoriell koncentration och uppnådde målet om klimatåtgärder. Men Efsis bidrag till sysselsättningen saknade målvärden, och hållbar tillväxt övervakades inte. Regelverket innehöll inga regler för hur man bedömer hållbarhet, och rapporteringen i det avseendet var högst begränsad (punkterna [61–71](#)).

91 EIB-gruppen rapporterade 75 % av de undertecknade egetkapitalinvesteringarna på området Efsi-stöd till små och medelstora företag i kategorin ”flera länder”, vilket minskade insynen. Vid utgången av 2022 hade Efsis slutmottagare i länder utanför EU tagit emot 2,5 miljarder euro i Efsi-stödd egetkapitalfinansiering för små och medelstora företag. Användningen av EU-garantin till slutmottagare utanför EU uppfyllde kraven i Efsi-förordningen och Efsi-avtalet. Men i de rapporter och utvärderingar om Efsi som offentliggjorts fanns ingen information om storleken på dessa egetkapitalinvesteringar (punkterna [72–74](#)).

Rekommendation 4 – Förbättra rapporteringen om egetkapitalinvesteringar utanför EU

När det gäller InvestEU och, utan att det påverkar medlagstiftarnas beslut, bör kommissionen och genomförandepartner för framtida EU-program som garanterar egetkapitalinvesteringar, lämna relevant information till budgetmyndigheten i förteckningen över länder och det sammantagna belopp som tilldelas slutmottagare belägna utanför EU.

Måldatum för genomförande: InvestEU: 2025, framtida EU-program: när de har inrättats och denna rekommendation blir tillämplig.

92 Det fanns inget krav vare sig i Efsi-förordningen eller Efsi-avtalet på att EIB-gruppen skulle rapportera om de fördelar med Efsi som överförts till slutmottagare. Det innebär att EIB-gruppen och kommissionen inte samlade in några uppgifter om eller någon statistik över sänkt ränta eller någon av de andra fördelarna med stöd från Efsi. Det gjordes ingen särskild bedömning eller utvärdering av överföringen av fördelar. Därför kunde vi inte bedöma i vilken utsträckning fördelarna med Efsi delades mellan finansiella intermediärer och slutmottagare (punkterna [75–77](#)).

Rekommendation 5 – Rapportera om överföringen av fördelar från EU:s budgetgarantier

Utan att det påverkar medlagstiftarnas beslut bör kommissionen för framtida EU-program som använder EU:s budgetgarantier se till att det samlas in kvantifierbara uppgifter baserat på ett representativt urval, vilket möjliggör en utvärdering av storleken på och typen av fördelar som överförs inom ramen för skuldprodukter av finansiella intermediärer till slutmottagare av EU:s budgetgarantier.

Måldatum för genomförande: under halvtidsutvärderingen.

93 Vi konstaterade att EIB registrerade uppgifter om Efsi i fragmenterade dataset och utan något metadatadokument. Merparten av de uppgifter som vi fick var ofullständiga eller otydliga när det gällde slutmottagarnas namn, adresser, antal anställda eller stödbelopp från Efsi. Kommissionens granskning av Efsis verksamhetsrapporter gällde endast infrastruktur- och innovationsdelen. Vi anser att kommissionen inte granskade dessa rapporter tillräckligt noga eftersom vi fann inkonsekvenser, felaktiga belopp och upptäckte att uppgifter saknades i flera tabeller, vilket kommissionen inte hade sett. Dessutom gjordes rapporteringen om EIB:s riskkapitalmandat i aggregerad form, vilket innebar att vi inte kunde kontrollera om de centrala resultatindikatorerna och centrala övervakningsindikatorerna för hela Efsi-programmet hade beräknats korrekt. Dessutom fanns det inte tillräckliga bevis som underbyggde uttalandena om att Efsi förväntades ha en budgetneutral effekt eller ett positivt budgetutfall (punkterna [78–84](#)).

Rekommendation 6 – Skärp granskningen av rapporteringen om Efsi

Kommissionen bör skärpa de befintliga granskningsförfarandena när det gäller rapporteringen om Efsi så att de uppgifter som läggs fram för intressenter blir mer enhetliga, korrekta och fullständiga.

Måldatum för genomförande: 2025.

Denna rapport antogs av revisionsrättens avdelning V, med ledamoten Jan Gregor som ordförande, vid dess sammanträde i Luxemburg den 11 februari 2025.

För revisionsrätten

Tony Murphy
ordförande

Bilagor

Bilaga I – Efsi-produkter som omfattas av EU-garantin

Produktens namn	Beskrivning	Datum då den infördes i Efsi-avtalet	Maxgaranti som tecknats med motpart	Riskdelningsstruktur
Motpart	Europeiska investeringsbanken (EIB)			
IIW-delens skuldportfölj – standard, kombinerad med InvestEU D1-portföljen	Produkter och motparter omfattar direkt utlåning till offentlig sektor, direkt utlåning till företags- eller projektfinansiering, förmedlad utlåning, kreditförstärkning till projektfinansiering, riskdelning (delvis delegering/frikopplad), hybridinstrument för reglerade allmännyttiga tjänster. EU täcker 100 % av den ”första förlustdelen” (FLP), medan EIB behåller den kvarstående riskdelen (RRT).	juli 2015	13,24 miljarder euro	FLP – 100 % (EU-garanti)
IIW-delens skuldportfölj – hybrid, kombinerad med InvestEU D2-portföljen	Produkter och motparter omfattar riskdelning (fullständig delegering), skuldfonder och strukturerade produkter (värdepapper med bakomliggande tillgångar som säkerhet/lånesubstitut/kreditförstärkningar). EU täcker 100 % av den första förlustdelen (FLP), medan EIB behåller den kvarstående riskdelen (RRT).	juli 2016	2 miljarder euro	FLP – 100 % (EU-garanti)

Produktens namn	Beskrivning	Datum då den infördes i Efsi-avtalet	Maxgaranti som tecknats med motpart	Riskdelningsstruktur
IIW-delens egetkapitalportfölj – standard	Produkter och motparter omfattar aktiefonder för infrastruktur och klimat, direktinvesteringar i eget kapital, medinvesteringar med aktiefonder, skuldfonder, captive-fonder och/eller investeringsplattformar, som inte stöds av nationella utvecklingsbanker. EU och EIB (vardera 50 %) täcker transaktioner med kapital likställt med eget kapital i lika delar (för varje euro som anslås tar investerarna samma risk) som ingår i IIW-delens standardeggetkapitalportfölj.	juli 2015	3,5 miljarder euro	Likställt – 50 % (EU-garanti) och 50 % (EIB)
IIW-delens egetkapitalportfölj – nationella utvecklingsbanker	Produkter och motparter omfattar captive-fonder och/eller investeringsplattformar som stöds av nationella utvecklingsbanker, riskdelning för egetkapitalinvesteringar med medverkan av nationella utvecklingsbanker. EU täcker 95 % av den första förlustdelen (FLP), medan EIB behåller 5 % av den första förlustdelen och den kvarstående riskdelen.	juli 2018	510 miljoner euro	FLP – 95 % (EU-garanti) och 5 % (EIB)

Produktens namn	Produktens syfte	Beskrivning	Startdatum för Efsis stöd	Maxgaranti som undertecknats med motpart (efter sjätte ändringen av Efsi-avtalet)	Slutmottagare
Motpart	Europeiska investeringsfonden (EIF)				
InnovFin – förstärkning av Horisont 2020	Låneprodukt Fylla på InnovFins garantiinstrument för små och medelstora företag till stöd för forsknings- och innovationsprojekt	”En andra förlustdel” (SLP) av en garantiportfölj utan tak som stöder utlåning från finansiella intermediärer till små och medelstora företag och små börsnoterade företag. EU täcker den första förlustdelen inom ramen för InnovFins garantiinstrument för små och medelstora företag, och tillsammans med Efsi som andra förlustdel, en lägre prioriterad risktranch på 20 %. EIF tar 80 % av den prioriterade risktranchen	juli 2016	1,4 miljarder euro	Forskningsbaserade företag, innovativa små och medelstora företag och medelstora börsnoterade företag (företag med mellan 500 och 3 000 anställda) som är etablerade och verkar i EU och i de länder som är associerade till Horisont 2020.
Förstärkning av Cosmes lånegarantiinstrument	Låneprodukt Fylla på Cosmes lånegarantiinstrument och därigenom öka storleken på det för att underlätta tillgång till finansiering för små och medelstora företag.	Efsi-produkten garanterar den andra förlustdelen av de låneportföljer som tillhandahålls av finansiella intermediärer till små och medelstora företag med högre risk. EU:s Cosme-finansieringsinstrument täcker den första förlustdelen.	juli 2016	1 484 miljarder euro	Små och medelstora företag som är etablerade och verkar i EU.

Produktens namn	Produktens syfte	Beskrivning	Startdatum för Efsis stöd	Maxgaranti som undertecknats med motpart (efter sjätte ändringen av Efsi-avtalet)	Slutmottagare
Förstärkning av EaSI:s lånegarantiinstrument	Låneprodukt Fylla på EaSI:s lånegarantiinstrument	Efsi-produkten garanterar den andra förlustdelen av de låneportföljer som tillhandahålls av finansiella intermediärer till sociala projekt och mikrofinansieringssektorn. Den första förlustdelen av garantin täcks av EaSI:s lånegarantiinstrument.	juli 2016	300 miljoner euro	Sociala företag och utsatta grupper för att de ska kunna starta egna (mikro-)företag.
Förstärkning av lånegarantiinstrument för de kulturella och kreativa sektorerna	Låneprodukt Fylla på lånegarantiinstrumentet för de kulturella och kreativa sektorerna och öka dess övergripande storlek för att hjälpa företag i de kulturella och kreativa sektorerna.	Efsi-produkten garanterar den andra förlustdelen av de låneportföljer som tillhandahålls av finansiella intermediärer till de kulturella och kreativa sektorerna. Den första förlustdelen av garantin täcks av lånegarantiinstrumentet för de kulturella och kreativa sektorerna.	november 2017	130 miljoner euro	Mikroföretag och små och medelstora företag i de kulturella och kreativa sektorerna som har svårt att få tillgång till finansiering.

Produktens namn	Produktens syfte	Beskrivning	Startdatum för Efsis stöd	Maxgaranti som undertecknats med motpart (efter sjätte ändringen av Efsi-avtalet)	Slutmottagare
Efsis kombinationsprodukt	Låneprodukt Portfölj med begränsad och obegränsad garanti som utökar och underlättar tillgången till finansiering i jordbrukssektorn. Produkten kombinerar resurser från Efsi med resurser från medlemsstaterna från antingen strukturfonder eller investeringsfonder och nationella eller regionala resurser.	Andra resurser än Efsi täcker den första förlustdelen, och Efsi tar den andra förlustdelen.	december 2018	86 miljoner euro	Unga jordbrukare, produktionsverksamhet i tidigare led och omställning till ekologiskt jordbruk.

Produktens namn	Produktens syfte	Beskrivning	Startdatum för Efsis stöd	Maxgaranti som undertecknats med motpart (efter sjätte ändringen av Efsi-avtalet)	Slutmottagare
Kompetens- och utbildningsgaranti	Låneprodukt En garanti eller motgaranti som utökas till privata eller offentliga finansiella intermediärer i syfte att erbjuda finansiering till kunskapsbaserad ekonomi, utbildning, fortbildning och kompetensomvandling.	Efsi täcker den första förlustdelen och är den enda risktagaren.	mars 2020	50 miljoner euro	Privatpersoner (studerande och lärare) som vill fortsätta studera och höja sin kompetens; europeiska företag som bidrar till och underlättar sådan kompetenshöjning och europeiska organisationer som är verksamma inom kompetensutveckling, fortbildning och utbildning eller som utvecklar projekt på utbildningsområdet.

Produktens namn	Produktens syfte	Beskrivning	Startdatum för Efsis stöd	Maxgaranti som undertecknats med motpart (efter sjätte ändringen av Efsi-avtalet)	Slutmottagare
Private credit-produkt skräddarsydd för små och medelstora företag	Egetkapitalprodukt Öka volymen och mångfalden i alternativ skuldfinansiering som finns tillgänglig för europeiska små och medelstora företag och små börsnoterade företag.	Denna private capital-produkt består av egetkapitalinvesteringar i skuldfonder. Efsi täcker den första förlustdelen (30 %) och EIF den andra förlustdelen (70 %) av investeringarna.	december 2018	250 miljoner euro	Europeiska små och medelstora företag och små börsnoterade företag.

Produktens namn	Produktens syfte	Beskrivning	Startdatum för Efsis stöd	Maxgaranti som undertecknats med motpart (efter sjätte ändringen av Efsi-avtalet)	Slutmottagare
Den europeiska åtgärden för utveckling av företag med riskkapital – Escalar	Egetkapitalprodukt Förbättra tillgången till finansiering för expanderande företag i Europa. Det är ett flexibelt egetkapitalinstrument som ska göra tillgångsslaget attraktivare och vara en katalysator för privata pengaflöden till tillgångsslaget.	Det finansieras av Efsi som investerar i eller tillsammans med andra aktiefonder i ett aktieslag som kännetecknas av en lägre risk- och avkastningsprofil.	mars 2020	300 miljoner euro	Fonder med en investeringsinriktning på expanderande företag. Både när det gäller nya aktiefonder som behöver uppnå en större kritisk massa för att kunna ge stöd till sådana företag i sin framtida portfölj och befintliga aktiefonder som letar ytterligare kapital för att göra ytterligare investeringar i expanderande företag i sin befintliga portfölj.

Produktens namn	Produktens syfte	Beskrivning	Startdatum för Efsis stöd	Maxgaranti som undertecknats med motpart (efter sjätte ändringen av Efsi-avtalet)	Slutmottagare
Egetkapitalprodukt för SMEW-delen, underavdelning 1	Egetkapitalprodukt Underlätta och utöka finansiering från finansiella intermediärer till små och medelstora företag, små börsnoterade företag, organisationer inom den sociala sektorn och sociala företag som befinner sig i en tillväxtfas.	Risken delas likställt med EIB som tillhandahåller 95 % finansiering (som garanteras av Efsi) och EIF tillhandahåller 5 % av finansieringen på egen risk.	juli 2016	2,32 miljarder euro	Små och medelstora företag, små börsnoterade företag, organisationer inom den sociala sektorn och sociala företag som befinner sig i en tillväxtfas.
Egetkapitalprodukt för SMEW-delen, underavdelning 2	Egetkapitalprodukt Underlätta och utöka finansiering från finansiella intermediärer till små och medelstora företag, små börsnoterade företag, organisationer inom den sociala sektorn och sociala företag som befinner sig i tidiga utvecklingsfaser.	EU täcker den lägre prioriterade tranchen (en skuld utan säkerhet som inte har samma prioritet som andra skulder i händelse av fallissemang) genom InnovFins egetkapitalinstrument som tillhandahåller 45 % av finansieringen, medan Efsi (26,5 % tillhandahålls av EIB) och EIF (28,5 %) täcker den prioriterade tranchen.	juli 2016	430 miljoner euro	Små och medelstora företag, små börsnoterade företag, organisationer inom den sociala sektorn och sociala företag som befinner sig i tidiga utvecklingsfaser.

Källa: Revisionsrätten, på grundval av Efsi-avtalet (ej avrundade belopp).

Bilaga II – Interna och externa multiplikatorer och mobiliserade investeringar som rapporterats av EIB-gruppen, vid utgången av 2022

Produktens namn	Motpart	Multiplikatorer			Mobiliserade investeringar (miljarder euro)
		Interna (a)	Externa (b)	Totalt (a x b)	
IIW-delen					
IIW-delens skuldportfölj – standard	EIB	4,00	2,97	11,86	144,1
Ramlån	EIB	4,00	2,39	9,57	
Garanti	EIB	4,00	4,97	19,86	
Investeringslån	EIB	4,00	2,87	11,47	
MBIL (förmedlat lån med flera stödmottagare)	EIB	4,00	3,67	14,66	
IIW-delens skuldportfölj – hybrid	EIB	3,00	7,38	22,15	47,1
Ramlån	EIB	3,00	4,77	14,30	
Garanti	EIB	3,00	7,17	21,51	
Investeringslån	EIB	3,00	11,81	35,44	
MBIL (förmedlat lån med flera stödmottagare)	EIB	3,00	7,42	22,26	
IIW-delens skuldportfölj totalt	EIB				191,2
IIW-delens egetkapitalportfölj – standard	EIB	1,00	14,29	14,29	92,8
IIW-delens egetkapitalportfölj – nationella utvecklingsbanker	EIB	2,50	8,91	22,27	4,0
IIW-delens egetkapitalportfölj totalt	EIB				96,8
Efsi totalt inom IIW-delen	EIB				288,0
SMEW-delen					
Cosmes garantipåfyllning	EIF	1,00	29,09	29,09	85,7
InnovFins garantipåfyllning	EIF	5,00	2,72	13,62	33,5
EaSI:s garantipåfyllning	EIF	1,00	12,87	12,87	4,2
De kulturella och kreativa sektorernas garantipåfyllning	EIF	1,00	11,57	11,57	3,1
Efsis kombinationsprodukt för SMEW-delen	EIF	1,00	15,85	15,85	0,7
Kompetens och utbildning inom SMEW-delen	EIF	1,00	9,44	9,44	0,5
SMEW-delens skuldportfölj totalt	EIF				127,7

Produktens namn	Motpart	Multiplikatorer			Mobiliserade investeringar (miljarder euro)
		Interna (a)	Externa (b)	Totalt (a x b)	
Egetkapitalprodukt inom SMEW-delen underavdelning 1	EIF	2,33	15,70	36,56	34,6
Egetkapitalprodukt inom SMEW-delen underavdelning 2	EIF	2,33	15,70	36,56	
Private credit-produkt inom SMEW-delen underavdelning 1	EIF	3,31	8,53	28,19	4,3
Private credit-produkt inom SMEW-delen underavdelning 2	EIF	e.t.	e.t.	e.t.	e.t.
Escalar inom SMEW-delen	EIF	1,28	8,66	11,06	1,6
SMEW-delens egetkapitalportfölj totalt	EIF				40,5
Efsi totalt inom SMEW-delen	EIF				168,2
Efsi totalt inom IIW- och SMEW-delarna	EIB och EIF				456,1
Totalt bidrag från riskkapitalmandatet inom SMEW-delen (EIB:s mandat)	EIB			13,37	46,8
Efsi totalt	EIB och EIF	2,84	5,66	16,08	503,0

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från Europeiska kommissionen.

Bilaga III – Förteckning över Efsis resultat- och övervakningsindikatorer

Kod	Beskrivningar ⁽¹⁾	Mål/gräns	Resultat 2022 ⁽²⁾	Resultat 2023 ⁽³⁾
Användning av EU-garantin och uppfyllelse av bestämda mål och kriterier				
KPI 1	Mervärde: Poäng för transaktioner utifrån de kriterier som antagits av Efsis styrelse . Sammanlagd poäng, från 4 (lägst) till 1 (högst)	Inget mål fastställt	1,36 (högt) pelare 1 1,47 (utmärkt) pelare 2 1,71 (betydande) pelare 3	1,37 (högt) pelare 1 1,46 (utmärkt) pelare 2 1,71 (betydande) pelare 3
KPI 2	Andel transaktioner i form av särskilda verksamheter: SMEW-delens transaktioner klassificeras helt och hållet som "särskilda verksamheter".	Inget mål fastställt	Per antal: 97,39 % Per belopp: 94,61 %	Per antal: 97,41 % Per belopp: 94,87 %
KMI 1	Geografisk koncentration⁽⁴⁾. Krävs endast för IIW-delen.	Andelen investeringar < 45 % i de tre medlemsstater som fått mest stöd	IIW-delen: 49,31 % SMEW-delen + IIW-delen: 43,59 %	IIW-delen: 48,92 % SMEW-delen + IIW-delen: 42,92 %
KMI 2	Sektorskoncentration⁽⁴⁾, enligt definitionen i artikel 9.2 i Efsi-förordningen. Krävs endast för IIW-delen.	Under 30 % för alla sektorer	IIW-delen: 23,46 % SMEW-delen + IIW-delen: 34,31 %	IIW-delen: 23,19 % SMEW-delen + IIW-delen: 34,03 %
Bidrag till direkta makroekonomiska effekter och mobilisering av finansiering				
KPI 3	Totala investeringar (mobiliserade)	500 miljarder euro ⁽⁵⁾	Vid godkännandet: 525 miljarder euro Vid undertecknandet: 503 miljarder euro	Vid godkännandet: 515 miljarder euro Vid undertecknandet: 495 miljarder euro
KPI 4	Privat finansiering som mobiliserats totalt	Inget mål fastställt	362,6 miljarder euro	331,8 miljarder euro
KMI 3	Multiplikatoreffekt	15 gånger	16,08 gånger	16,13 gånger
KMI 4	Effekter på sysselsättningen (arbetstillfällen som stöds)	Inget mål fastställt	13 444 672	13 675 198
KMI 5	Andel transaktioner som medfinansieras av nationella utvecklingsbanker⁽⁴⁾	Inget mål fastställt	Per antal: 17,64 % Per belopp: 20,45 %	Per antal: 17,84 % Per belopp: 20,11 %

Kod	Beskrivningar ⁽¹⁾	Mål/gräns	Resultat 2022 ⁽²⁾	Resultat 2023 ⁽³⁾
KMI 6	Andel transaktioner som medfinansieras av ESI-fonderna och andra EU-instrument⁽⁴⁾	Inget mål fastställt	Per antal: 4,05 % Per belopp: 5,71 %	Per antal: 4,05 % Per belopp: 5,73 %
KMI 7	Klimatåtgärder. Endast IIW-delen: andelen Efsi-finansiering inom infrastruktur- och innovationsdelen som stöder projekt som bidrar till klimatåtgärder	Över 40 %	Per antal: 59,51 % Per belopp: 43,35 %	Per antal: 59,39 % Per belopp: 42,69 %

1) En fullständig beskrivning av KPI:erna och KMI:erna finns i [EFSI Steering Board KPI-KMI methodology](#).

2) Baserat på uppgifter från Efsis aggregerade verksamhetsrapport om IIW- och SMEW-delarna 2022.

3) Baserat på uppgifter från Efsis aggregerade verksamhetsrapport om IIW- och SMF-delarna 2023.

4) Uppgifterna baseras på undertecknade belopp – resterande KPI- och KMI-uppgifter baseras på förhandsuppskattningar vid godkännandet av undertecknade transaktioner, ska uppdateras när projektet avslutas.

5) Kopplat till godkända och undertecknade transaktioner inom investeringsperioden (slutet av 2020 för godkännande och slutet av 2022 för undertecknande).

Källa: Revisionsrätten, på grundval av Efsis verksamhetsrapporter vid årets slut 2022 och 2023.

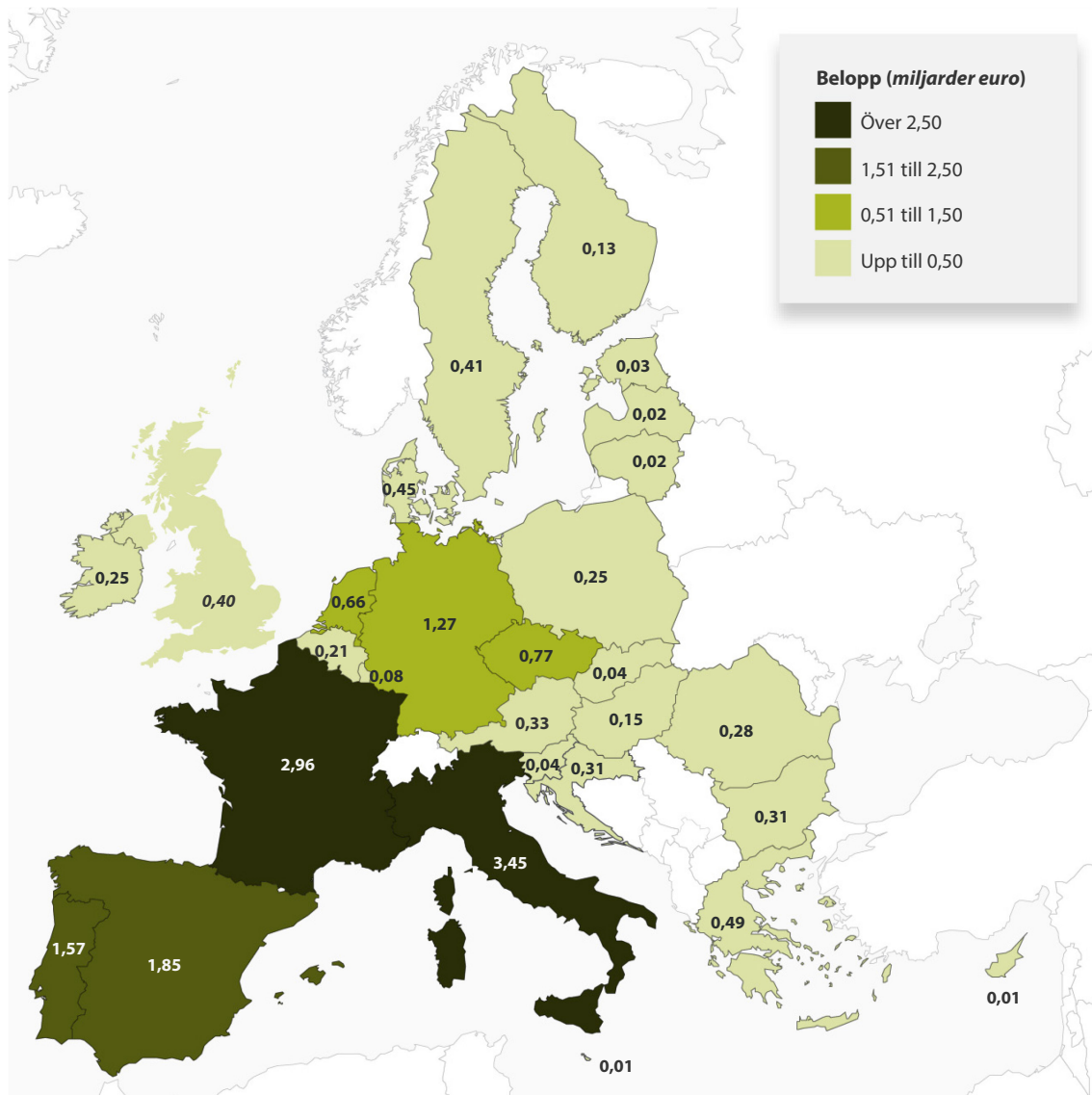
Bilaga IV – Fördelning av Efsi bland de sektorer som EU:s politiska mål riktar sig till

Sektorer som EU:s politiska mål riktar sig till	Under- tecknat belopp (miljarder euro)	% av det totala under- tecknade beloppet*	Under- tecknat belopp (miljarder euro)	% av det totala under- tecknade beloppet*	Under- tecknat belopp (miljarder euro)	% av det totala under- tecknade beloppet*
	Efsi IIW-delen		Efsi SMEW-delen		Efsi totalt	
Forskning, utveckling och innovation	13,1	21,5 %	17,0	63,2 %	30,1	34,3 %
Utveckling av energisektorn i enlighet med unionens energiprioriteringar	14,3	23,5 %	-	-	14,3	16,3 %
Utveckling av transportinfrastruktur samt transportutrustning och innovativ transportteknik	9,7	16 %	-	-	9,7	11,1 %
Finansiellt stöd via EIF och EIB till enheter med upp till 3 000 anställda	10,8	17,8 %	2,4	8,9 %	13,2	15,1 %
Utveckling och användning av informations- och kommunikationsteknik	3,7	6,1 %	5,1	19 %	8,8	10 %
Miljöskydd och resurseffektivitet	4,7	7,7 %	-	-	4,7	5,3 %
Humankapital, kultur och hälsa	2,8	4,6 %	2,4	8,9 %	5,2	5,9 %
Mindre utvecklade regioner och övergångsregioner	0,5	0,8 %	-	-	0,5	0,6 %
Hållbart jordbruk, skogsbruk, fiske, vattenbruk och andra delar av bioekonomin i stort	1,2	2 %	-	-	1,2	1,4 %
Totalt	60,8	100 %	26,9	100 %	87,7	100 %

* Procentandelen är beräknad på grundval av avrundade belopp i tabellen.

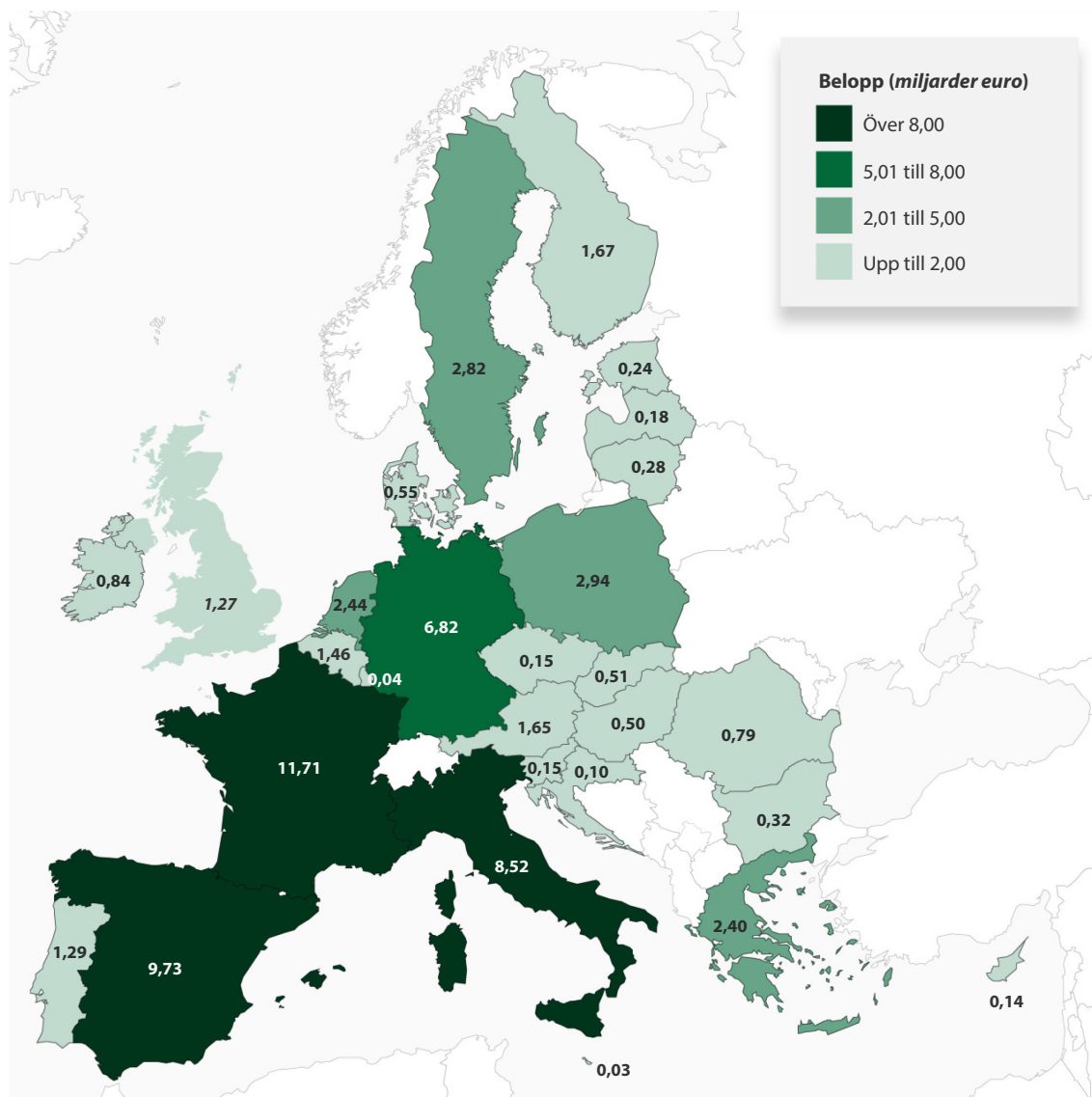
Källa: Revisionsrätten, på grundval av Efsis verksamhetsrapport i slutet av 2022.

Bilaga V – Totala belopp inom SMEW-delen som undertecknats per EU-medlemsstat, vid utgången av 2022

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter i verksamhetsrapporten om Efsi i slutet av 2022.

Bilaga VI – Totala belopp inom IIW-delen som undertecknats per EU-medlemsstat, i slutet av 2022

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter i verksamhetsrapporten om Efsi i slutet av 2022.

Bilaga VII – Egetkapitalinvesteringar som får stöd från Efsis SMEW-del på slutmottagarnivå, vid utgången av 2022

Land	Belopp (miljoner euro)	Andel av totalt belopp	Antal transaktioner	Andel av det totala antalet transaktioner
Frankrike	3 155	20,1 %	676	9,5 %
Italien	2 074	13,2 %	1 827	25,6 %
Tyskland	1 865	11,9 %	691	9,7 %
Spanien	1 478	9,4 %	898	12,6 %
Nederländerna	1 394	8,9 %	310	4,3 %
Förenta staterna	1 187	7,6 %	337	4,7 %
Förenade kungariket efter brexit*	615	3,9 %	447	6,3 %
Sverige	546	3,5 %	125	1,7 %
Finland	469	3,0 %	856	12,0 %
Luxemburg	334	2,1 %	17	0,2 %
Belgien	277	1,8 %	54	0,8 %
Schweiz	260	1,7 %	46	0,6 %
Israel	216	1,4 %	98	1,4 %
Irland	212	1,4 %	94	1,3 %
Portugal	208	1,3 %	47	0,7 %
Förenade kungariket före brexit*	182	1,2 %	62	0,9 %
Polen	167	1,1 %	119	1,7 %
Norge	167	1,1 %	30	0,4 %
Danmark	147	0,9 %	46	0,6 %
Österrike	128	0,8 %	40	0,6 %
Slovenien	123	0,8 %	149	2,1 %
Tjeckien	113	0,7 %	27	0,4 %
Kroatien	63	0,4 %	19	0,3 %
Estland	62	0,4 %	46	0,6 %
Singapore	38	0,2 %	12	0,2 %
Rumänien	35	0,2 %	11	0,2 %
Cypern	34	0,2 %	6	0,1 %
Litauen	26	0,2 %	6	0,1 %
Kanada	20	0,1 %	5	0,1 %
Ungern	20	0,1 %	10	0,1 %
Australien	19	0,1 %	3	Mindre än 0,1 %
Slovakien	11	0,1 %	3	Mindre än 0,1 %
Lettland	9	0,1 %	4	0,1 %
Island	8	0,1 %	3	Mindre än 0,1 %
Hongkong	8	0,1 %	1	Mindre än 0,1 %
Grekland	5	Mindre än 0,1 %	3	Mindre än 0,1 %
Bulgarien	5	Mindre än 0,1 %	7	0,1 %
Mexiko	4	Mindre än 0,1 %	2	Mindre än 0,1 %
Turkiet	4	Mindre än 0,1 %	4	0,1 %

Land	Belopp (miljoner euro)	Andel av totalt belopp	Antal transaktioner	Andel av det totala antalet transaktioner
Liechtenstein	1	Mindre än 0,1 %	1	Mindre än 0,1 %
Malta	0,3	Mindre än 0,1 %	1	Mindre än 0,1 %
Totalt	15 692	100 %	7 143	100 %
EU	13 144	83,8 %	6 154	86,2 %
Utanför EU + Förenade kungariket efter brexit	2 549	16,2 %	989	13,8 %

* Baseras på datumen för när transaktionerna mellan EIF och finansiella intermediärer undertecknades.

Källa: Revisionsrätten, på grundval av Efsis verksamhetsrapport i slutet av 2022.

Bilaga VIII – Fördelar med Efsi-stödda lån jämfört med lån som inte får stöd från Efsi

Enligt uppgifter från en finansiell intermediär i södra Europa som vi intervjuade erbjöd Efsi-stödda lån inom InnovFin-programmet i genomsnitt mer fördelaktiga villkor jämfört med lån i den finansiella intermediärens vanliga affärsportfölj för innovativa företag, men utan Efsi-stöd. InnovFin-lån visade sig ha lägre räntor, högre lånebelopp och i de flesta fall längre löptider, vilket gjorde de mer fördelaktiga för låntagare.

Genomsnittlig ränta på lån i olika portföljer			
Segment*	InnovFin-portfölj	Vanlig affärsportfölj	Differens
Mikroföretag	3,98 %	5,14 %	-1,16 %
Små och medelstora företag	4,44 %	4,79 %	-0,35 %
Större medelstora företag	4,19 %	5,54 %	-1,35 %

Genomsnittlig löptid för lån i olika portföljer (i månader)			
Segment*	InnovFin-portfölj	Vanlig affärsportfölj	Differens
Mikroföretag	58	50	+8
Små och medelstora företag	56	51	+5
Större medelstora företag	50	58	-8

Genomsnittligt lånebelopp i olika portföljer (tusen euro)			
Segment*	InnovFin-portfölj	Vanlig affärsportfölj	Differens
Mikroföretag	110	67	43
Små och medelstora företag	209	129	80
Större medelstora företag	633	318	315

Källa: Revisionsrättens analys baserat på uppgifter från finansiella intermediärer.

* Följande kriterier användes av denna specifika finansiella intermediär för att klassificera mottagarna av finansieringen:

- Mikroföretag: upp till tio anställda eller med 2 miljoner i intäkter/tillgångar.

- Små och medelstora företag: företag med mellan elva och 50 anställda eller med mellan 2 miljoner euro och 10 miljoner euro i intäkter/tillgångar.
- Större medelstora företag: företag med mer än 50 anställda eller med över 10 miljoner i intäkter/tillgångar.

Förkortningar

Cosme: EU:s program för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag.

EaSI: EU:s program för sysselsättning och social innovation.

Efsi: Europeiska fonden för strategiska investeringar.

EIB: Europeiska investeringsbanken.

EIF: Europeiska investeringsfonden.

GD Ekonomi och finans: Europeiska kommissionens generaldirektorat för ekonomi och finans.

IIW-delen: infrastruktur- och innovationsdelen.

InnovFin: EU-finansiering för innovation.

KMI: central övervakningsindikator.

KPI: central resultatindikator.

SMEW-delen: delen för små och medelstora företag.

Ordförklaringar

efterställd skuldförbindelse: lån eller säkerhet som, i händelse av fallissemang, återbetalas från en långivares tillgångar eller intäkter först när överordnade lån eller säkerheter har återbetalats.

egetkapitalprodukt: investering i ett företags aktiekapital.

EU-garanti: i Efsi-sammanhang: EU:s åtagande att stötta Efsi-stödda finansieringstransaktioner från EU-budgeten.

slutmottagare: i Efsi-sammanhang: en person eller enhet som får EU-finansiering, antingen direkt från EIB-gruppen eller via en finansiell intermediär.

små börsnoterade företag: bolag med mellan 250 och 499 anställda.

små och medelstora företag: en storleksdefinition som tillämpas på företag och andra organisationer, baserad på antalet anställda och vissa ekonomiska kriterier; små företag har färre än 50 anställda och en omsättning eller balansräkning som inte överstiger 10 miljoner euro; medelstora företag har färre än 250 anställda, en omsättning på högst 50 miljoner euro eller en balansräkning på högst 43 miljoner euro.

säkerhet: en tillgång som används som säkerhet vid utlåning och behålls vid betalningsinställelse.

transaktion: i Efsi-sammanhang: Efsi-stödd direkt eller förmedlad finansiering; gäller inte underliggande projekt som får stöd via förmedlad finansiering.

utträngning: ekonomisk effekt som innebär att ökade offentliga utgifter leder till minskade privata investeringar.

Kommissionens svar

<https://www.eca.europa.eu/sv/publications/sr-2025-07>

Tidslinje

<https://www.eca.europa.eu/sv/publications/sr-2025-07>

Vi som arbetat med revisionen

I revisionsrättens särskilda rapporter redovisar vi resultatet av våra revisioner av EU:s politik och program eller av förvaltningsteman som är kopplade till specifika budgetområden. För att uppnå så stor effekt som möjligt väljer vi ut och utformar granskningsuppgifterna med hänsyn till riskerna när det gäller prestation eller regelfafterlevnad, storleken på de aktuella intäkterna eller kostnaderna, framtida utveckling och politiskt intresse och allmänintresse.

Denna effektivitetsrevision utfördes av revisionsrättens avdelning V EU:s finansiering och förvaltning, där ledamoten Jan Gregor är ordförande. Revisionsarbetet leddes av ledamoten Lefteris Christoforou med stöd av Theodosis Tsiolas (kanslichef), Panagiota Liapi (attaché), Alberto Gasperoni (förstachef), Marco Fians, direktoratet vid avdelning V, Tomasz Plebanowicz (uppgiftsansvarig) och Manuela Portale, Jorge Ramirez Puerto, Slobodan Dimitrovski, Stamatias Kalogirou och Lorenzo Pirelli (revisorer). Jennifer Schofield gav språkligt stöd. Lucie Peterková bidrog med grafiskt stöd.

Från vänster: Panagiota Liapi, Jorge Ramirez Puerto, Slobodan Dimitrovski, Alberto Gasperoni, Tomasz Plebanowicz, Lefteris Christoforou, Jennifer Schofield, Theodosias Tsiolas, Marco Fians och Manuela Portale.

UPPHOVSRÄTT

© Europeiska unionen, 2025

Europeiska revisionsrättens policy för vidareutnyttjande fastställs i [beslut nr 6-2019](#) om revisionsrättens policy för öppna data och återanvändning av handlingar.

Om inget annat anges (t.ex. i enskilda meddelanden om upphovsrätt) omfattas revisionsrättens innehåll som ägs av EU av den internationella [licensen Creative Commons Erkännande 4.0 Internationell \(CC BY 4.0\)](#). Det innebär att vidareutnyttjande är tillåtet under förutsättning att ursprunget anges korrekt och att det framgår om ändringar har gjorts. Om du återanvänder revisionsrättens innehåll får du inte förvanska den ursprungliga innebörden eller det ursprungliga budskapet. Revisionsrätten ansvarar inte för eventuella konsekvenser av återanvändningen.

När enskilda privatpersoner kan identifieras i ett specifikt sammanhang, exempelvis på bilder av revisionsrättens personal, eller om verk av tredje part används, måste ytterligare tillstånd inhämtas.

Om ett sådant tillstånd beviljas upphävs och ersätts det allmänna godkännande som nämns ovan, och eventuella begränsningar av materialets användning måste tydligt anges.

För användning eller återgivning av innehåll som inte ägs av EU kan tillstånd behöva inhämtas direkt från upphovsrättsinnehavarna.

Programvara eller handlingar som omfattas av immateriella rättigheter, till exempel patent, varumärkesskydd, mönsterskydd samt upphovsrätt till logotyper eller namn, omfattas inte av revisionsrättens policy för vidareutnyttjande.

EU-institutionernas webbplatser inom domänen europa.eu innehåller länkar till webbplatser utanför den domänen. Eftersom revisionsrätten inte har någon kontroll över dem uppmanas du att ta reda på vilken integritets- och upphovsrättspolicy de tillämpar.

Användning av revisionsrättens logotyp

Revisionsrättens logotyp får inte användas utan revisionsrättens förhandsgodkännande.

HTML	ISBN 978-92-849-4693-8	ISSN 1977-5830	doi:10.2865/9965097	QJ-01-25-015-SV-Q
PDF	ISBN 978-92-849-4694-5	ISSN 1977-5830	doi:10.2865/9402304	QJ-01-25-015-SV-N

SÅ HÄNVISAR DU

Europeiska revisionsrätten, [särskild rapport 07/2025](#) *Europeiska fonden för strategiska investeringar: bidrog i hög grad till att åtgärda investeringsgapet, men hade inte fullt ut nått målet på 500 miljarder euro i ytterligare investeringar i den reala ekonomin vid utgången av 2022*, Europeiska unionens publikationsbyrå, 2025.

Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) hade som syfte att åtgärda EU:s investeringsgap genom att mobilisera 500 miljarder euro i ytterligare investeringar. Fonden stödde skuld- och egetkapitalinstrument genom en EU-budgetgaranti eller egna medel från Europeiska investeringsbanken. Vår slutsats är att programmet i hög grad bidrog till att åtgärda investeringsgapet och stödde många olika åtgärder, från mikrofinansiering till investeringar i stor infrastruktur, men att det inte fullt ut nådde målet att mobilisera 500 miljarder euro i den reala ekonomin före utgången av 2022. Vi konstaterade att de rapporterade mobiliserade investeringarna hade överskattats med 26 % och att additionaliteten inte kunde påvisas i tillräcklig utsträckning. Vissa viktiga aspekter av programmet saknade mål eller övervakades och rapporterades inte på ett bra sätt. Vi lämnar ett antal olika rekommendationer om hur dessa problem kan angripas.

Revisionsrättens särskilda rapport i enlighet med artikel 287.4 andra stycket i EUF-fördraget.

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Europeiska unionens
publikationsbyrå

EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tfn +352 4398-1

Frågor: eca.europa.eu/sv/contact

Webbplats: eca.europa.eu

X: @EUAuditors